

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla powiatu
nowodworskiego**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	3
Wprowadzenie.....	5
Najważniejsze wnioski	7
I. Demografia	7
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	7
III. Lokalne zasoby usług społecznych	7
IV. Pomoc społeczna	8
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	8
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	9
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie nowodworskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	14
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów Powiatu Nowodworskiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	17
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu nowodworskiego.....	30
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	30
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	32
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie nowodworskim	56
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	56
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	58
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	59
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	62

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	64
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	65
Spis tabel	67
Spis wykresów	68

Wykaz używanych pojęć i skrótów

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

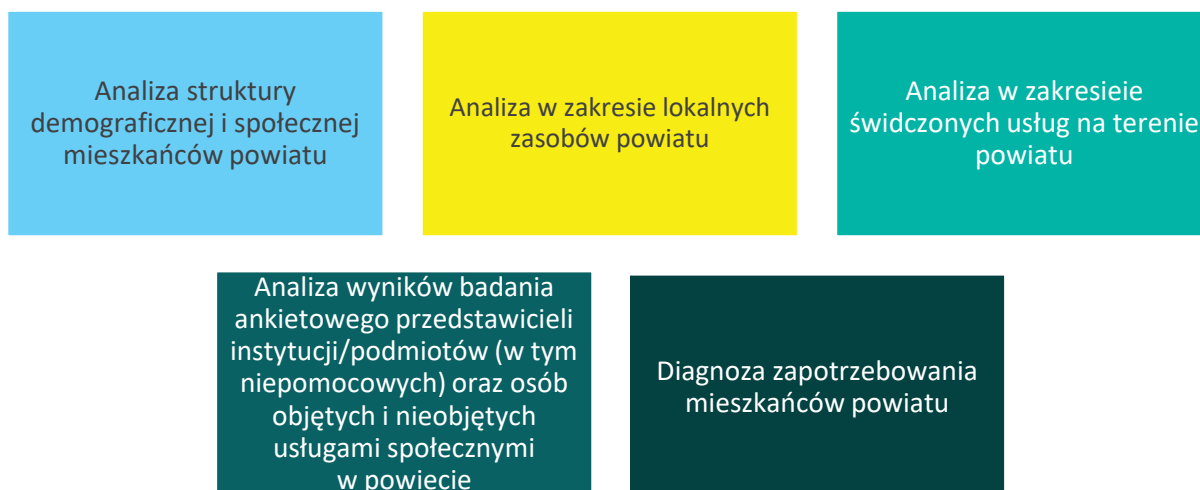
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu nowodworskiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie nowodworskim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat nowodworski zamieszkiwało na koniec 2023 roku 79 571 osób z czego 40 642 to kobiety a 38 929 to mężczyźni. Spośród ogółu mieszkańców odnotowano: 15 179 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 46 189 osób w wieku produkcyjnym, 18 203 osoby w wieku poprodukcyjnym. Największym problemem demograficznym dla gminy jest proces strzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Z uzyskanych danych wynika, że dochody powiatu per capita są wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie regon podmiotów gospodarczych jest wyższa niż wskaźnik dla województwa. Świadczy to o wysokim potencjale rozwoju ekonomicznego powiatu.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W powiecie nowodworskim funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 261, co stanowi największą grupę w tej kategorii (w tym 39 Kół Gospodyń Wiejskich), angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu funkcjonuje także spółdzielnia socjalna, 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonuje 11 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w tym: 1 PCPR, 6 OPS, 2 DPS, 1 ŚDS, 1 OIK. Na terenie powiatu działają także lokalne i powiatowe placówki wsparcia takie jak: 2 domy pomocy (w tym 1 Dzienne dom senior+), 8 Klubów seniora (w tym 4 Kluby senior+), 2 placówki wsparcia dziennego (2 ogniska wychowawcze), klub malucha dla dzieci do lat 3, 2 uniwersytety trzeciego wieku, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

W przypadku placówek niepomocowych w powiecie funkcjonowały na koniec 2023 roku: 7 bibliotek, 13 placówek ochrony zdrowia, 5 Domów Kultury oraz 1 ośrodek sportu i rekreacji.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługi opieki wychnieniowej oraz asystentury osobistej.

W 2023 roku gminy powiatu nowodworskiego dysponowały 1 183 mieszkaniami komunalnymi, w tym 138 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 406 wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 66 osoby. Odnotowano 3 wyroki eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy udzielanej przez PCPR w powiecie nowodworskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystało 8 osób.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 612 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 505 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 489 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 347 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 270 rodzin, w tym 87 rodzin niepełnych oraz 42 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku PCPR powiatu nowodworskiego nie przeprowadził wywiadów środowiskowych.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu nowodworskiego przeprowadziły 1 822 wywiady środowiskowe, które objęły 1 467 rodzin, liczących łącznie 2 819 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 275 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 582 osoby. W tym samym roku zawarto 106 kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 182 03, co stanowiło 22,88% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 261 rodzin spośród osób starszych z czego 191 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 376 członków tych rodzin, co stanowiło 0,47% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu nowodworskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 164 osób na łączną kwotę 915 726 zł.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonują placówki wspierające osoby starsze i są to: 2 dzienne dom pomocy (w tym 1 Dzienny dom senior+), 8 Klubów seniora (w tym 4 Kluby senior+), 2 uniwersytety trzeciego wieku, dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku prowadzony przez podmiot prywatny z 54 miejscami.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają osoby starsze (43% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa opinia, że w usługi społeczne dla osób starszych w gminach powiatu nowodworskiego są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (40% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu nowodworskiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie nowodworskim zamieszkiwało 11 009 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 489 rodzin zamieszkujących gminy powiatu nowodworskiego, w których żyło łącznie 720 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 13 osób w kwocie 25 598 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 56 osobom na łączną kwotę 314 634 zł.
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 270 osób kwotę 369 815 zł.
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny 162 osoby na łączną kwotę 378 533 zł.
- w ramach programu „Aktywny samorząd” udzielono 73 świadczeń na łączną kwotę 559 485 zł. 60 osób z niepełnosprawnościami.

- 5 imprez, w których udział wzięło 218 osób niepełnosprawnych na kwotę 29 349 zł.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmin powiatu nowodworskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (33% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu nowodworskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- opieka w domu organizowana przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 49 rodzinom, obejmującym 53 osoby, co stanowi 0,07% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 35 osobom, na łączną kwotę 323 934 zł.

Na terenie powiatu funkcjonuje placówka wspierające osoby bezdomne prowadzona przez organizację pozarządową i jest to schronisko dla osób bezdomnych Dom Terapii i Readaptacji Społecznej Schronisko dla osób bezdomnych w Pomiechówku ze 100 miejscami.

Opinia na temat wsparcia osób w kryzysie bezdomności w gminach powiatu nowodworskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych, częściej przyznają, że źle wspierają (27% ankietowanych) niż dobrze wspierają (23% ankietowanych) natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania. Częściej przyznają, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają (23% ankietowanych) osoby w kryzysie bezdomności niż źle wspierają (20% ankietowanych).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu nowodworskiego są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (34% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schroniska dla osób bezdomnych
- punkty pomocy doraźnej.

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- noclegownie, ogrzewalnie.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie nowodworskim wskazuje, że w 2023 roku 612 rodziny było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 61 rodzin, w których funkcjonowało 100 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 4 rodzinach, w których żyły 4 osoby.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 770 286 zł, a w przypadku narkomanii 199 919 zł. W 2023 roku przyznano 19 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 32464 zł.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową z 40 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony przez powiat z 104 miejscami
- 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 17 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 126134 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (26% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gmin powiatu nowodworskiego są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie nowodworskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w powiecie nowodworskim, zamieszkiwało 15 179 w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,08% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 21,38% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 378 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 102 i stanowiły 30,82% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 96 i stanowiły 29% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dzieci było 69 i stanowiły 20,85% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dzieci było 45 i stanowiły 13,60% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dzieci było 10 i stanowiły 3,02% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dzieci było 6 i stanowiły 1,81% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dzieci było 3 i stanowiły 0,91% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 120 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 411 osób.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i są to: 2 placówki wsparcia dziennego (2 ogniska wychowawcze), klub malucha dla dzieci do lat 3, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

W 2023 r. w gminach powiatu nowodworskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 444 dzieci co stanowiło koszt 356 517 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 600 osobom, co dotyczyło 345 rodzin w których było 1 126 osób, na które przeznaczono 1 004 113 złotych. W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 5 asystentów rodziny objęto 61 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 2 002 542 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 27 128 717 zł. W gminach powiatu nowodworskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 20 799 zł. Na wpieranie rodziny w powiecie nowodworskim przeznaczono 368 219 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 3 rodzinom.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają rodziny z dziećmi (45% beneficjenci usług społecznych, 49% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu nowodworskiego są wystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego przeważa opinia, że usługi społeczne dla rodzin z dziećmi są łatwo dostępne (35% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie nowodworskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji posiada 38% przedstawicieli badanych instytucji natomiast jej definicję rozumie 55% ankietowanych.

Zdecydowana większość (52%) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju usług społecznych w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie nowodworskiego to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów

w zakresie infrastruktury oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 57% gotowe do 20% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 10% gotowe do 77% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 29% gotowe do 62% niegotowe.

Większość (67%) badanych instytucji w powiecie nowodworskiego słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS). Większość przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Zdecydowana większość (52%) przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU NOWODWORSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu nowodworskiego wyniosła 79571 osób. Przyrost naturalny w powiecie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -250 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 154 osoby. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,08% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie nowodworskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	79 571	88 998
Gęstość zaludnienia	114,5	281,6
Przyrost naturalny	-250	-229
Saldo migracji	154	237
Kobiety na 100 mężczyzn	104	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	15 179, 19,08%	17 872, 19,54%
w tym K	7 242	9 177
w tym M	7 937	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	46 189, 58,05%	51 577, 57,71%
w tym K	21 595	24 155
w tym M	24 594	27 402
Liczba i % osób 65+	18 203, 22,89%	19 569, 22,74%
w tym K	11 805	12 762
w tym M	6 398	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności powiatu nowodworskiego nie wskazuje na pojawiający się w innych gminach i powiatach województwa mazowieckiego proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 39 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 72 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

- wartość 120 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 30,10%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 22,88%, w tym dla kobiet 14,84%, a dla mężczyzn 8,04%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie nowodworskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	7 342,90 zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	3 815,70 zł	3 160,40 zł
Podmioty w regon/1000 mieszk.	126	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą powiecie nowodworskim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody powiatu per capita są wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie regon podmiotów gospodarczych jest wyższa niż wskaźnik dla województwa. Świadczy to o wysokim potencjale rozwoju ekonomicznego powiatu.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie nowodworskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	261	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	3,28	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	57,79%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	75,95%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu nowodworskiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO jest on niższy od średniej województwa, natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych i parlamentarnych jest wyższa od średniej wojewódzkiej. Jest to dobry prognostyk dla tworzenia w powiecie silnej społeczności obywatelskiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie nowodworskim funkcjonuje 11 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu nowodworskiego

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Chemików 6, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Starostwo powiatowe	5	7 149 397 zł	Środki własne powiatu, dotacje na zadania zlecone
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Partyzantów 7, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Urząd Gminy	36	20 158 447 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Warszawska 59, 05-152 Czosnów	Urząd Gminy	13	5 965 483 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Partyzantów 3, 05-155 Leoncin	Urząd Gminy	6	3 350 228 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Elektronowa 3, 05-190 Nasielsk	Urząd Gminy	30	14 517 696 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Słoneczna 51, 05-180 Pomiechówek	Urząd Gminy	13	5 552 082 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. O. H. Koźmińskiego 15, 05-170 Zakroczym	Urząd Gminy	10	4 905 521 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Nasielsku	ul. Kościuszki 25 05-190 Nasielsk	Starostwo powiatowe	70	9 045 220 zł	Środki własne powiatu, dotacje na zadania zlecone
Dom Pomocy Społecznej Pensjonat „Różany” w Pomiechówku	ul. Wojska Polskiego 13 05-180 Pomiechówek	Podmiot prywatny	Brak danych	Brak danych	Środki własne, dotacje na zadania zlecone
Środowiskowy dom samopomocy	ul. Chemików 6 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Organizacja pozarządowa	15	1 169 308	Środki własne powiatu, dotacje na zadania zlecone
Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie Dział Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Mazowieckim	ul. Padarewskiego 6 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Starostwo powiatowe	Brak danych	Brak danych	Środki własne powiatu

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu nowodworskiego.

Zapewniają one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonują: 1 PCPR, 6 OPS,

2 DPS, 1 ŚDS, 1 OIK. Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonuje także placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu nowodworskiego

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat nowodworski)	39	261	1	0	0	0	2
Nowy Dwór Mazowiecki	0	87	0	0	0	0	1
Czosnów	6	56	0	0	0	0	0
Leoncin	2	20	0	0	0	0	1
Nasielsk	18	52	1	0	0	0	0
Pomiechówek	11	21	0	0	0	0	0
Zakroczym	2	25	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie nowodworskim funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 261, co stanowi największą grupę w tej kategorii (w tym 39 Kół Gospodyń Wiejskich), angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu funkcjonuje także spółdzielnia socjalna, 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu nowodworskiego według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat nowodworski)	261/197	63	23	16	13	12	24	27	8	3	0	1	5	0	2	0
Nowy Dwór Mazowiecki	87/65	23	6	8	5	3	4	10	1	2	0	1	0	0	2	0
Czosnów	56/38	11	5	5	2	0	5	7	1	0	0	0	2	0	0	0
Leoncin	20/14	5	0	0	1	1	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0
Nasielsk	52/44	12	6	3	2	4	8	3	3	1	0	0	2	0	0	0
Pomiechówek	21/18	5	4	0	2	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Zakroczym	25/18	7	2	0	1	2	3	2	0	0	0	0	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych

<https://spis.ngo.pl/nowodworski?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> [dostęp 1.12.2024].

W powiecie nowodworskim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 261 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 197 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym

rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu są te o charakterze sportowym, rozwoju lokalnego, kulturalnym, bezpieczeństwa oraz edukacyjnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu nowodworskiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	ul. Miodowa 2, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Starostwo powiatowe	Brak danych	Budżet powiatowy	Usługi medyczne
Nowodworski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Sportowa 66, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Urząd Gminy Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży
Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	ul. Paderewskiego 22, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Urząd Gminy Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy i powiatowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Nowodworski Ośrodek Kultury	ul. Paderewskiego 1a, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Urząd Gminy Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Gminna Biblioteka Publiczna w Czosnowie	ul. Gminna 6, 05-152 Czosnów	Urząd Gminy Czosnów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Gminny Ośrodek Zdrowia	Cząstków Mazowiecki 141, 05-152 Cząstków	Gmina Czosnów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Publiczny Ośrodek Zdrowia Kazuń	Kazuń Polski 29, 05-152 Kazuń Polski	Gmina Czosnów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Centrum Medyczne Sowia Wola	Wojska Polskiego 286, 05-151 Sowia Wola	Gmina Czosnów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Biblioteka Publiczna w Leoncinie	ul. Isaaca Bashevisa Singera 3, 05-155 Leoncin	Urząd Gminy Leoncin	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Ośrodek Kultury w Leoncinie	ul. Partyzantów 1/0, 05-155 Leoncin	Gmina Leoncin	Brak danych	Budżet samorządowy	usługi kulturalne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” s.c.	ul. Partyzantów 3, 05-155 Leoncin	Podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	usługi zdrowotne
Nasielski Ośrodek Kultury	ul. Kościuszki 12, 05-190 Nasielsk	Urząd Gminy Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nasielsku	ul. Piłsudskiego 6, 05-190 Nasielsk	Urząd Gminy Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nasielsku	ul. Sportowa 2, 05-190 Nasielsk	Urząd Gminy Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Jana Kilińskiego 1, 05-180 Pomiechówek	Urząd Gminy Pomiechówek	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Biblioteka Publiczna Gminy Pomiechówek	ul. Kilińskiego 3, 05-180 Pomiechówek	Urząd Gminy Pomiechówek	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Słoneczna 51 05-180 Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakroczymiu	ul. Warszawska 5B, 05-170 Zakroczym	Urząd Gminy Zakroczym	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Gminny Ośrodek Kultury w Zakroczymiu	ul. Jana Chilickiego 2, 05-170 Zakroczym	Urząd Gminy Zakroczym	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Przychodnia POZ Nr 3 w Zakroczymiu	Rynek 8 05-170 Zakroczym	Gmina Zakroczym	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	Ul. Paderewskiego 7, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	ul. Mieszka I 28, 05-102 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
"Centrummed" S.C.	ul. Bohaterów Modlina 28, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Na Osiedlu	ul. Rtm. Witolda Pileckiego 15, 05-101 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak	NFZ	Usługi medyczne
Przychodnia "Gamed" Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Wybickiego 14, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów Gmin na terenie powiatu nowodworskiego.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu nowodworskiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonuje: 7 bibliotek, 13 placówki ochrony zdrowia, 5 Domy Kultury oraz 1 ośrodek sportu i rekreacji.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu nowodworskiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo

zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 591	2 026
- świadczenia pieniężne	1 037	1 254
- świadczenia niepieniężne	6 84	1 162
Liczba rodzin	1 311	1 975
Liczba osób w rodzinach	2 508	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu nowodworskiego (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	24,92%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	49,73%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	25,35%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	48,88%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	51,12%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu «nazwa_go» (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie nowodworskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie pieniężnej skorzystały 1037 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niefinansowej otrzymało 684 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	505	873	38,52%	34,81%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	49	53	3,74%	2,11%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	317	4,58%	12,64%
- w tym wielodzietność	57	309	4,35%	12,32%
Bezrobocie	347	856	26,47%	34,13%
Niepełnosprawność	489	720	37,30%	28,71%
Długotrwała lub ciężka choroba	612	959	46,68%	38,24%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	270	698	20,59%	27,83%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
- w tym rodziny niepełne	87	289	6,64%	11,52%
- w tym rodziny wielodzietne	42	236	3,20%	9,41%
Przemoc domowa	21	61	1,60%	2,43%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	6	0,08%	0,24%
Alkoholizm	61	100	4,65%	3,99%
Narkomania	4	4	0,31%	0,16%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	24	1,22%	0,96%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	19	33	1,45%	1,32%
Sytuacja kryzysowa	3	6	0,23%	0,24%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 612 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 505 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 489 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 347 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 270 rodzin, w tym 87 rodzin niepełnych oraz 42 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku z pomocy świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie nowodworskim skorzystało 8 osób z 5 rodzin, obejmując łącznie 8 osób.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie nowodworskim 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	8	275

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- świadczenia pieniężne	8	193
- świadczenia niepieniężne	0	101
Liczba rodzin	5	287
Liczba osób w rodzinach	8	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu nowodworskiego (MRiPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	100%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	0%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	100%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu nowodworskiego (OZPS).

Struktura pomocy udzielanej przez PCPR w powiecie nowodworskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystało 8 osób.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 404 osobom na łączną kwotę 2 554 879 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 368 osób na sumę 2 388 462 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 37 osobom na kwotę 166 417 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 136 osobom na łączną kwotę 346 356 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 136 zasiłków o wartości 261 775 zł.
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 19 zasiłków na łączną kwotę 32 464 zł.
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 13 zasiłków na sumę 25 598 zł.

W 2023 roku gminy powiatu nowodworskiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 18 osób na łączną kwotę 28 150 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 20 świadczeń na łączną kwotę 61 909 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 742 osobom na łączną kwotę 679 245 zł.

W 2023 roku gminy powiatu nowodworskiego udzieliły wsparcia w postaci dodatku energetycznego 15 osobom na łączną kwotę 6 743 zł. Natomiast dodatki mieszkaniowe zostały przyznane 420 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 608 919 zł. Dodatkowo powiat przyznał dodatki mieszkaniowe 14 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 31 098 zł. Gminy w powiecie nowodworskim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości

59 365 517 zł w tym w budżecie OPS 54 449 457 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 18 174 355 zł z czego budżet PCPR wyniósł 7 149 397 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu nowodworskiego dysponowały 1 183 mieszkaniami komunalnymi, w tym 138 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 406 wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 66 osoby. Odnotowano 3 wyroki eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

Na terenie powiatu funkcjonowały 2 domy pomocy społecznej. Powiat prowadził 1 dom, zapewniający 108 miejsc, z których korzystało 107 osób. W sumie zatrudniał on 70 osób. Łączny koszt funkcjonowania tej placówki to 9 045 220 zł. Na terenie powiatu funkcjonował także dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku prowadzony przez podmiot prywatny z 54 miejscami. W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domu pomocy społecznej dla 87 osób kwotę 3 936 736 zł.

Powiat zlecał także prowadzenie środowiskowego domu samopomocy, który zapewniał 40 miejsc z których korzystało 40 osób. Zatrudnionych było w nim 15 osób. Prowadzenie tej placówki kosztowało 1 169 308 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku PCPR powiatu nowodworskiego nie przeprowadził wywiadów środowiskowych.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu nowodworskiego przeprowadziły 1 822 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 467 rodzin, liczących łącznie 2 819 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 275 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 582 osób. W tym samym roku zawarto 106 kontraktów socjalnych.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 182 03, co stanowiło 22,88% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 261 rodzin spośród osób starszych z czego 191 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 376 członków tych rodzin, co stanowiło 0,47% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu nowodworskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 164 osób na łączną kwotę 915 726 zł.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonują placówki wspierające osoby starsze i są to: 2 dzienne domy pomocy (w tym 1 Dzienny dom senior+), 8 Klubów seniora (w tym 4 Kluby senior+), 2 uniwersytety trzeciego wieku, dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku prowadzony przez podmiot prywatny z 54 miejscami.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie nowodworskim zamieszkiwało 11 009 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 489 rodzin zamieszkujących gminy powiatu nowodworskiego, w których żyło łącznie 720 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 13 osób w kwocie 25 598 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 56 osobom na łączną kwotę 314 634 zł.
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 270 osób kwotę 369 815 zł.
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny 162 osoby na łączną kwotę 378 533 zł.
- w ramach programu „Aktywny samorząd” udzielono 73 świadczeń na łączną kwotę 559 485 zł. 60 osób z niepełnosprawnościami.
- 5 imprez, w których udział wzięło 218 osób niepełnosprawnych na kwotę 29 349 zł.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

W powiecie nowodworskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 128 139 zł.
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 398 730 zł.
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyniosły 2 314 928 zł.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 49 rodzinom, obejmującym 53 osoby, co stanowi 0,07% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 35 osobom, na łączną kwotę 323 934 zł.

Na terenie powiatu funkcjonuje placówka wspierające osoby bezdomne prowadzona przez organizację pozarządową i jest to schronisko dla osób bezdomnych Dom Terapii i Readaptacji Społecznej Schronisko dla osób bezdomnych w Pomiechówku ze 100 miejscami.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie nowodworskim wskazuje, że w 2023 roku 612 rodziny było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 61 rodzin, w których funkcjonowało 100 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 4 rodzinach, w których żyły 4 osoby.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 770 286 zł, a w przypadku narkomanii 199 919 zł. W 2023 roku przyznano 19 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 32464 zł.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową z 40 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony przez powiat z 104 miejscami
- 2 warsztaty terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 17 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 126134 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w powiecie nowodworskim, zamieszkiwało 15 179 w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,08% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 21,38% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 378 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 102 i stanowiły 30,82% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 96 i stanowiły 29% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 69 i stanowiły 20,85% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 45 i stanowiły 13,60% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 10 i stanowiły 3,02% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 6 i stanowiły 1,81% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi były 3 i stanowiły 0,91% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 120 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 411 osób.

W 2023 r. w gminach powiatu nowodworskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 444 dzieci co stanowiło koszt 356 517 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 600 osobom, co dotyczyło 345 rodzin w których było 1 126 osób, na które przeznaczono 1 004 113 złotych.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 5 asystentów rodziny objęto 61 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 2 002 542 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 27 128 717 zł. W gminach powiatu nowodworskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 20 799 zł. Na wpieranie rodziny w powiecie nowodworskim przeznaczono 368 219 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 3 rodzinom.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 1 112 377 zł. Na działalność 38 placówek opiekuńczo-wychowawczych z 38 miejscami przeznaczono 1 170 742 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i są to: 2 placówki wsparcia dziennego (2 ogniska wychowawcze), klub malucha dla dzieci do lat 3, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie nowodworskim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie nowodworskim w 2023 r..

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	8	58 725
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	8	29 885
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	8	28 840
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	5	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCR powiatu nowodworskiego

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU NOWODWORSKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu nowodworskiego wyniosła 720 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

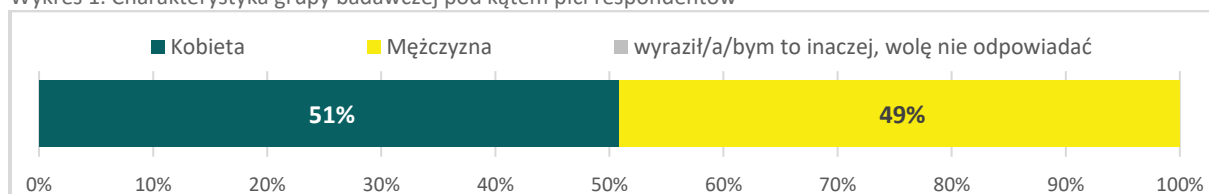
- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

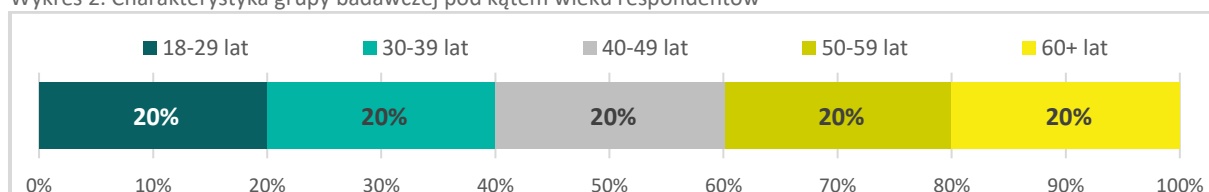
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 51% badanych).

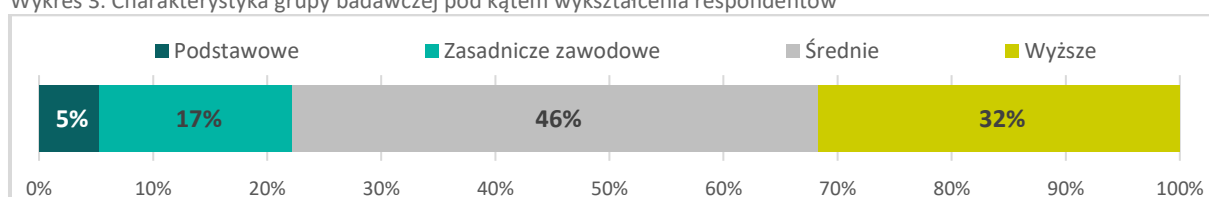
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

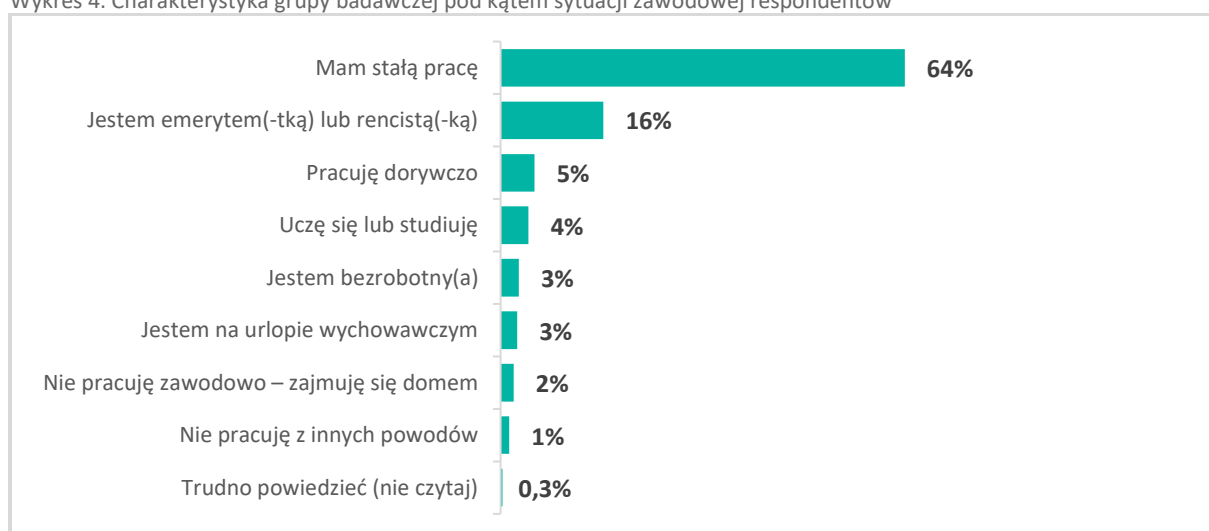
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (32% badanych) i średnim (46% badanych).

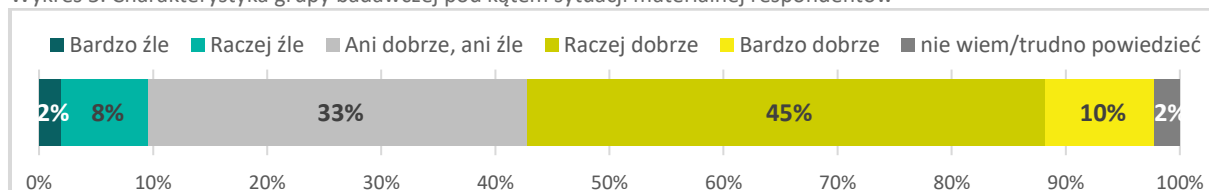
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (64% badanych).

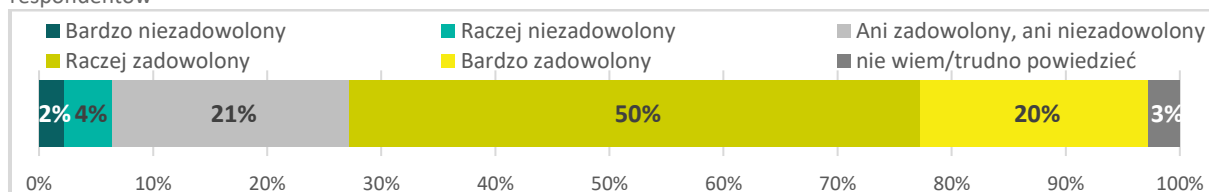
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (45% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (33% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

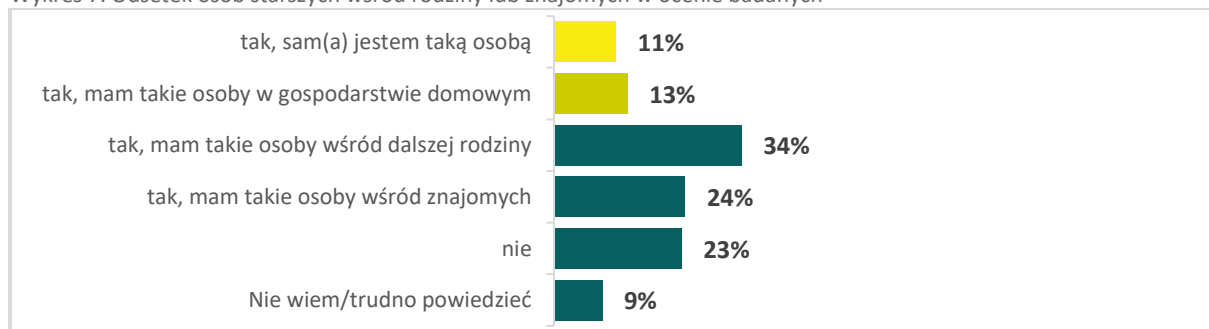
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (50% badanych) oraz bardzo zadowoleni (20% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu nowodworskiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

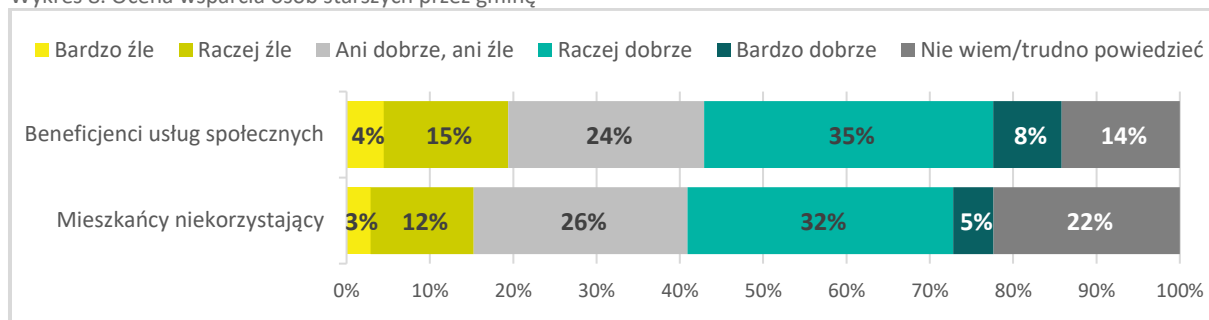
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 11% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 13% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 24% wśród znajomych.

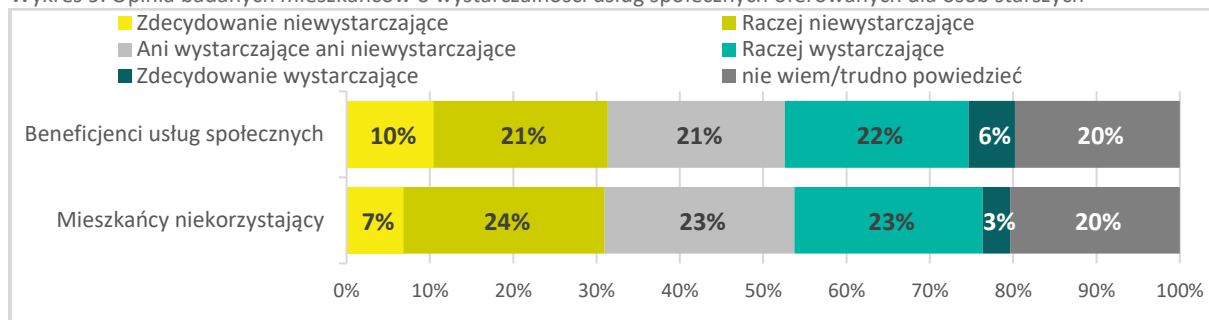
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają osoby starsze (43% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

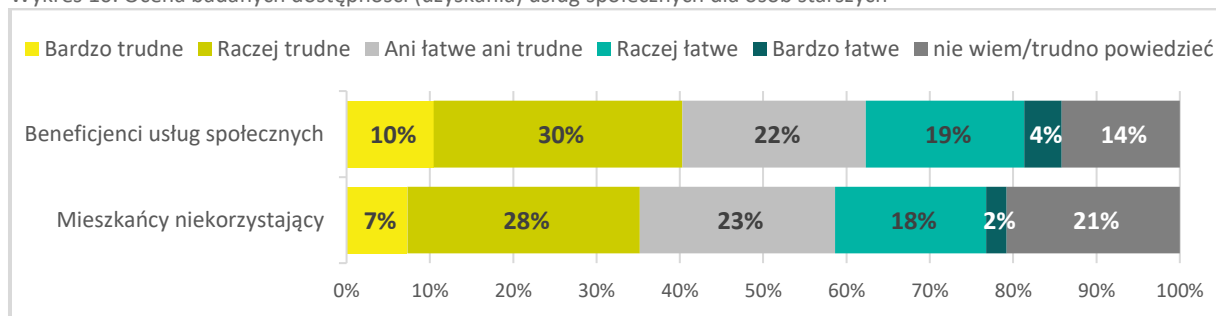
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa opinia, że w usługi społeczne dla osób starszych w gminach powiatu nowodworskiego są niewystarczające (31% beneficjenci po usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

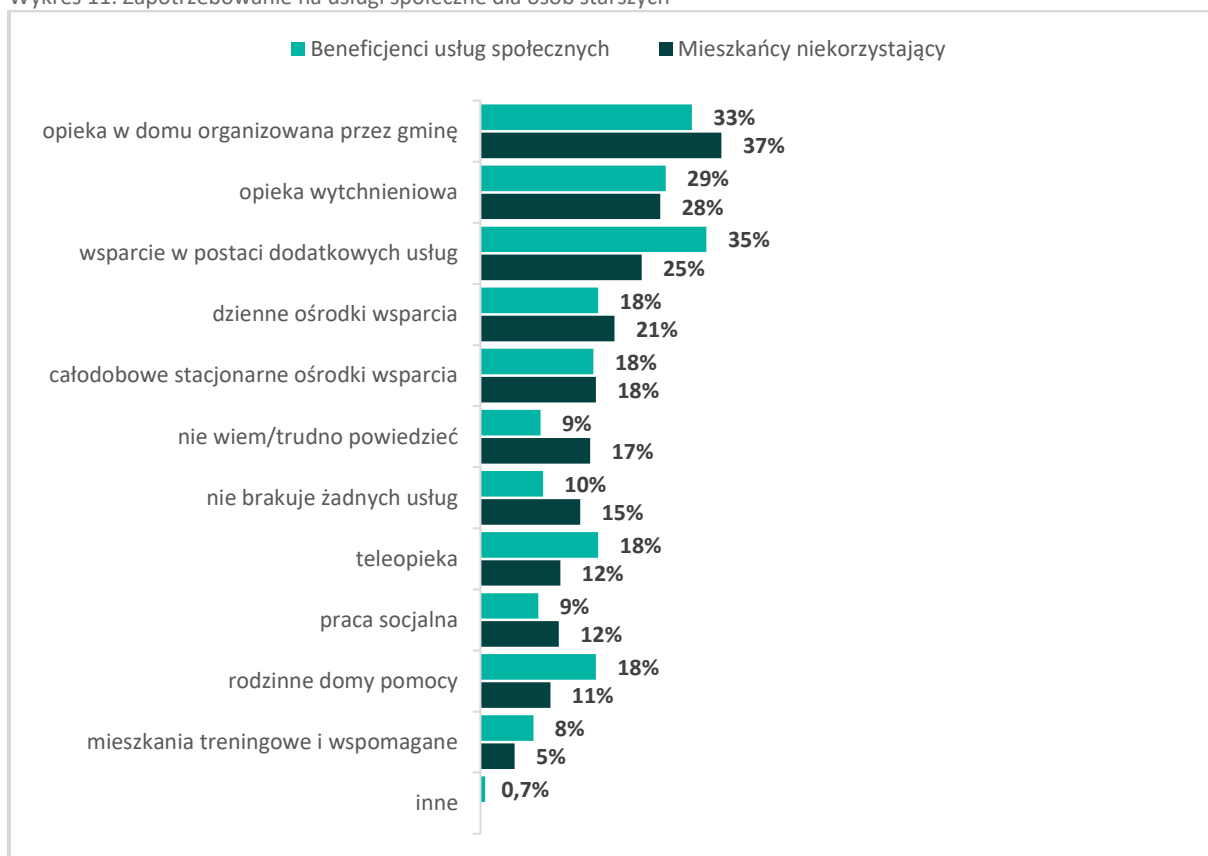
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (40% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

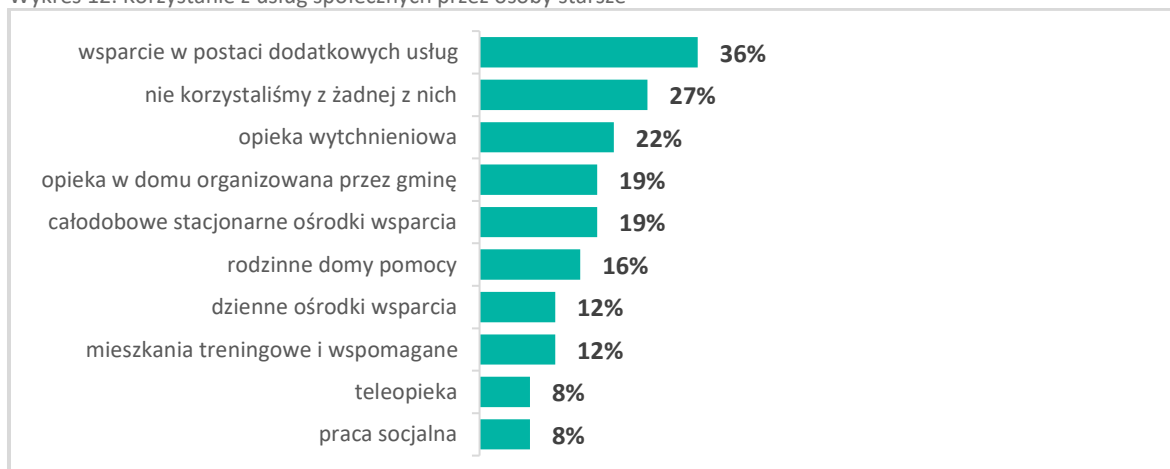

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

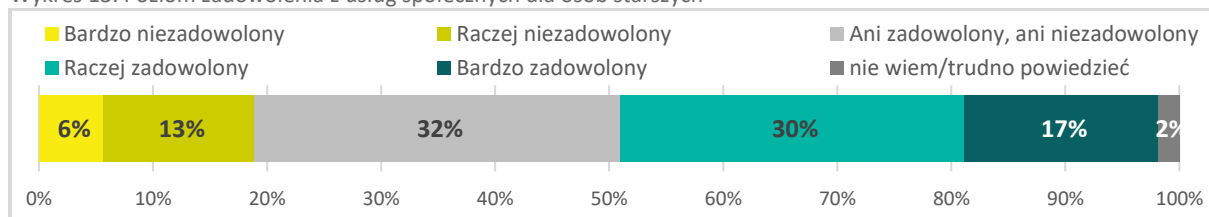

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu nowodworskiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

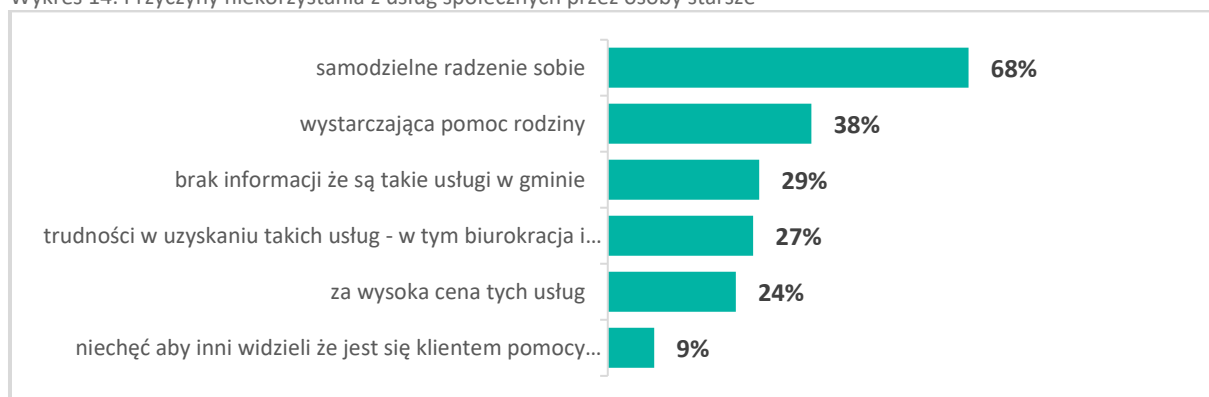
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gmin powiatu nowodworskiego korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (47% zadowolonych do 19% niezadowolonych).

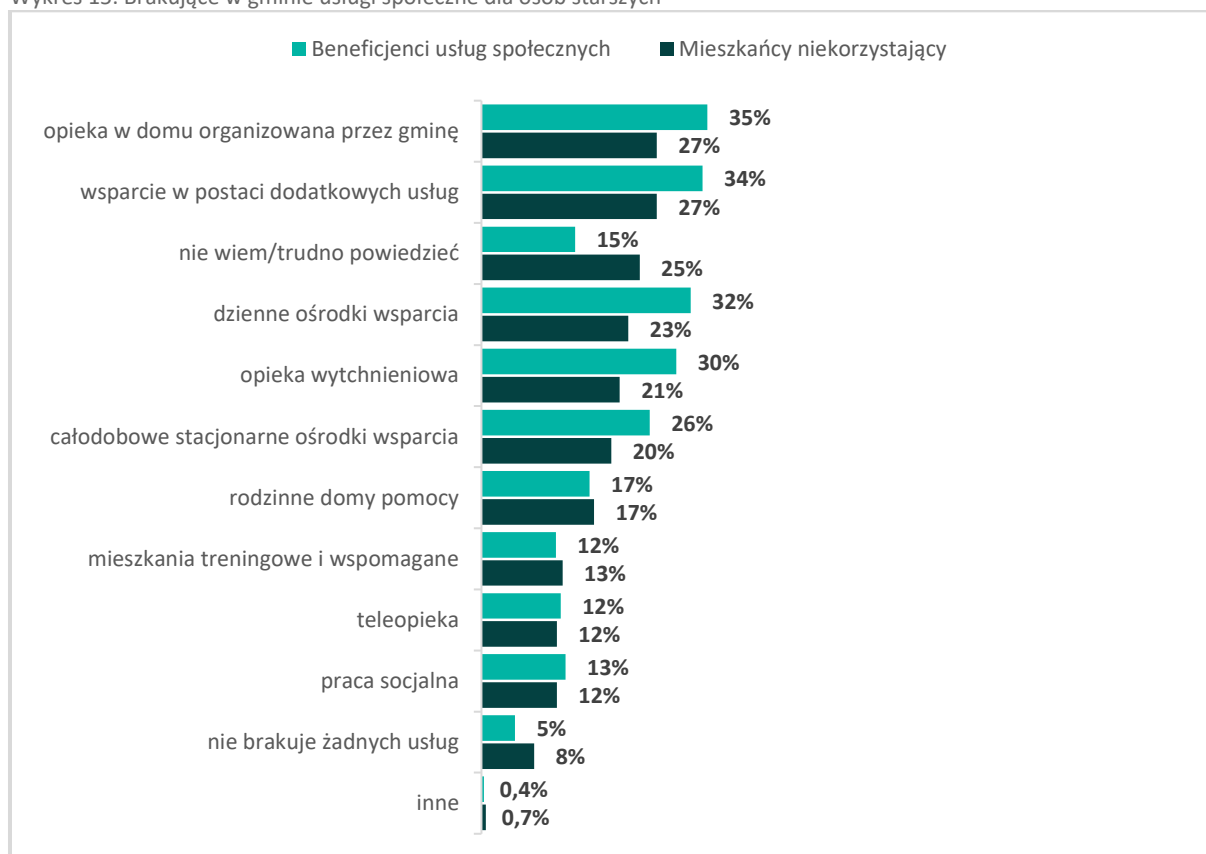
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (68% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (38% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (29% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

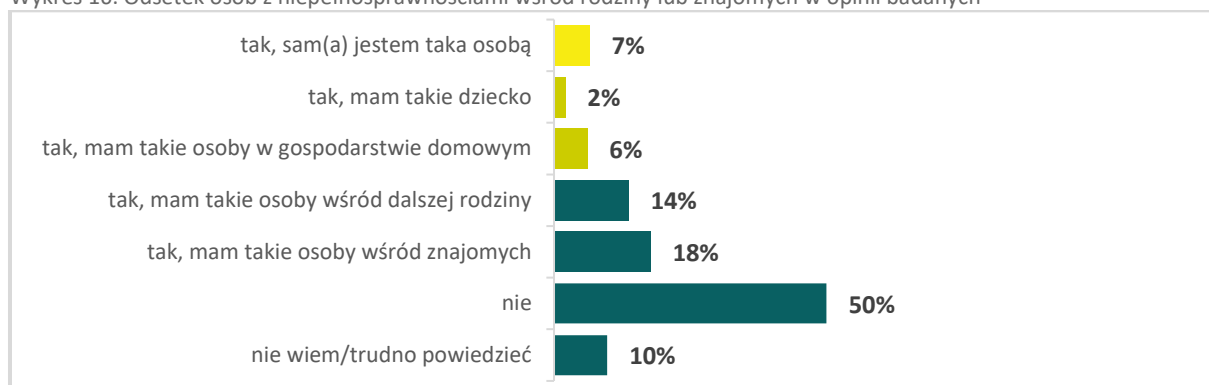
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

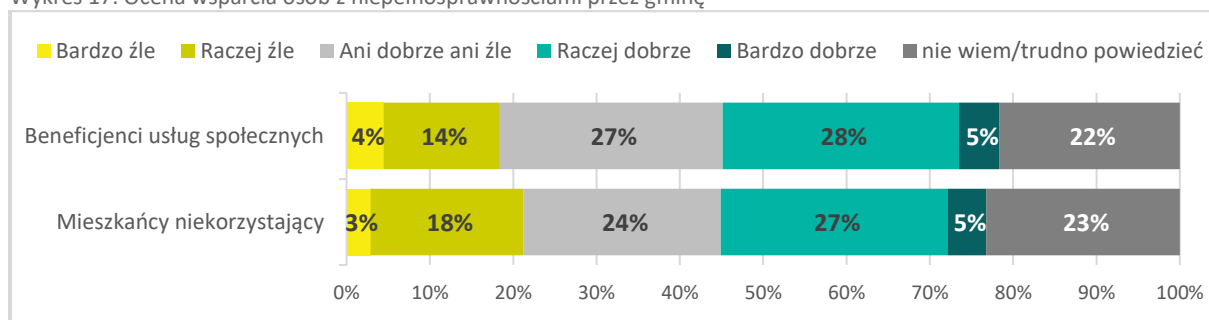
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 7% spośród nich stanowią os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 2% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 6% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 18% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

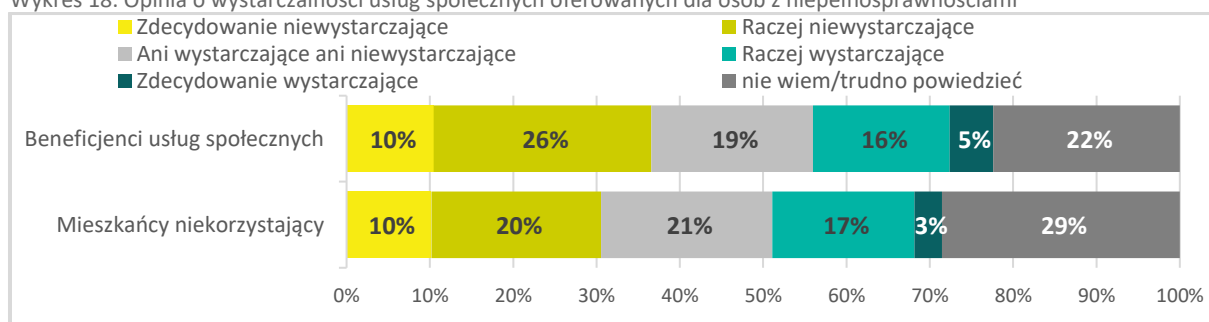
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmin powiatu nowodworskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (33% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

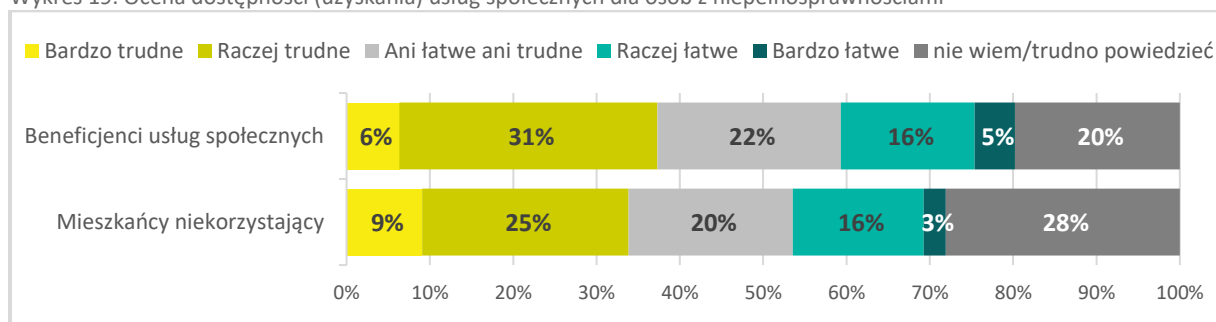
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu nowodworskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

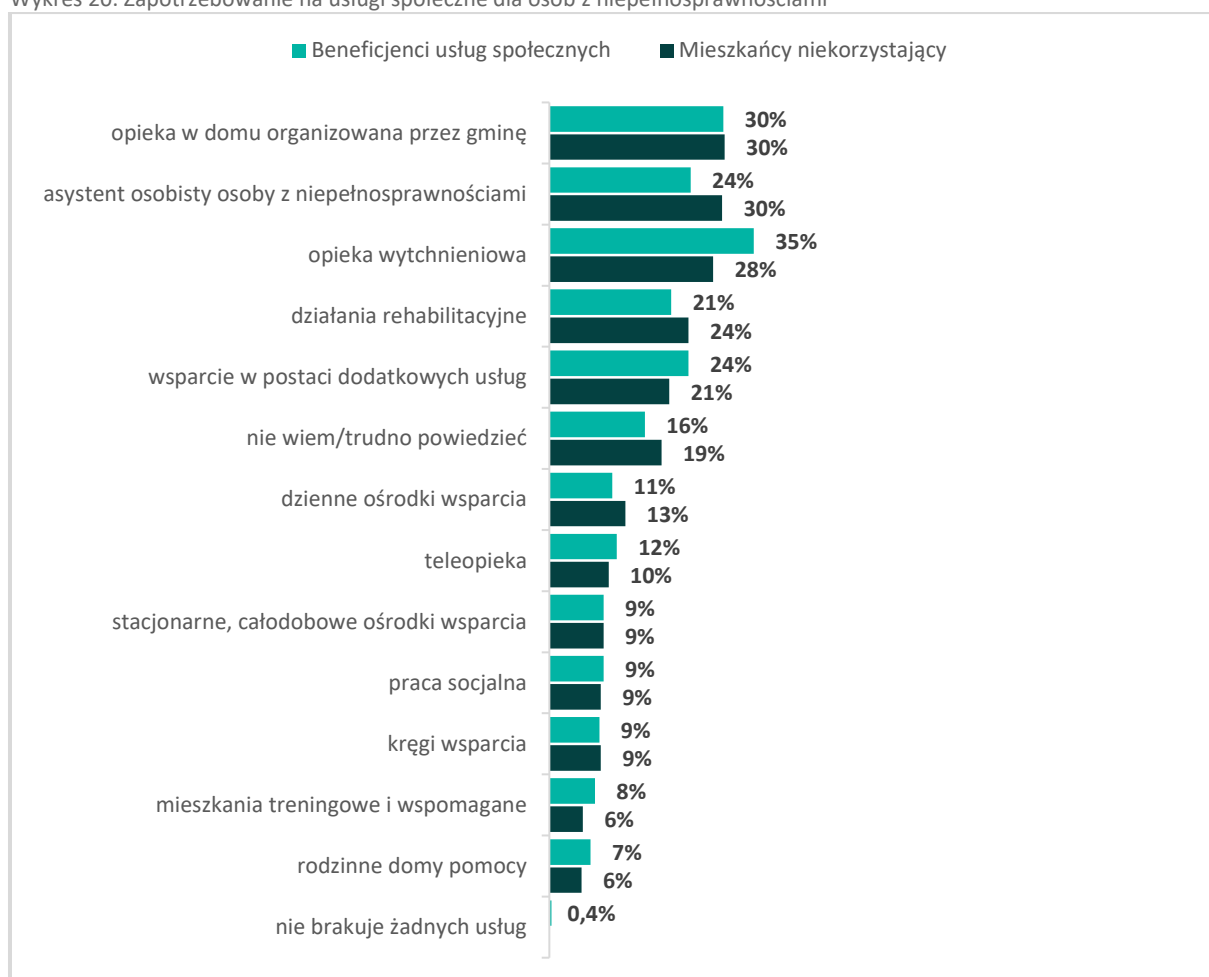
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

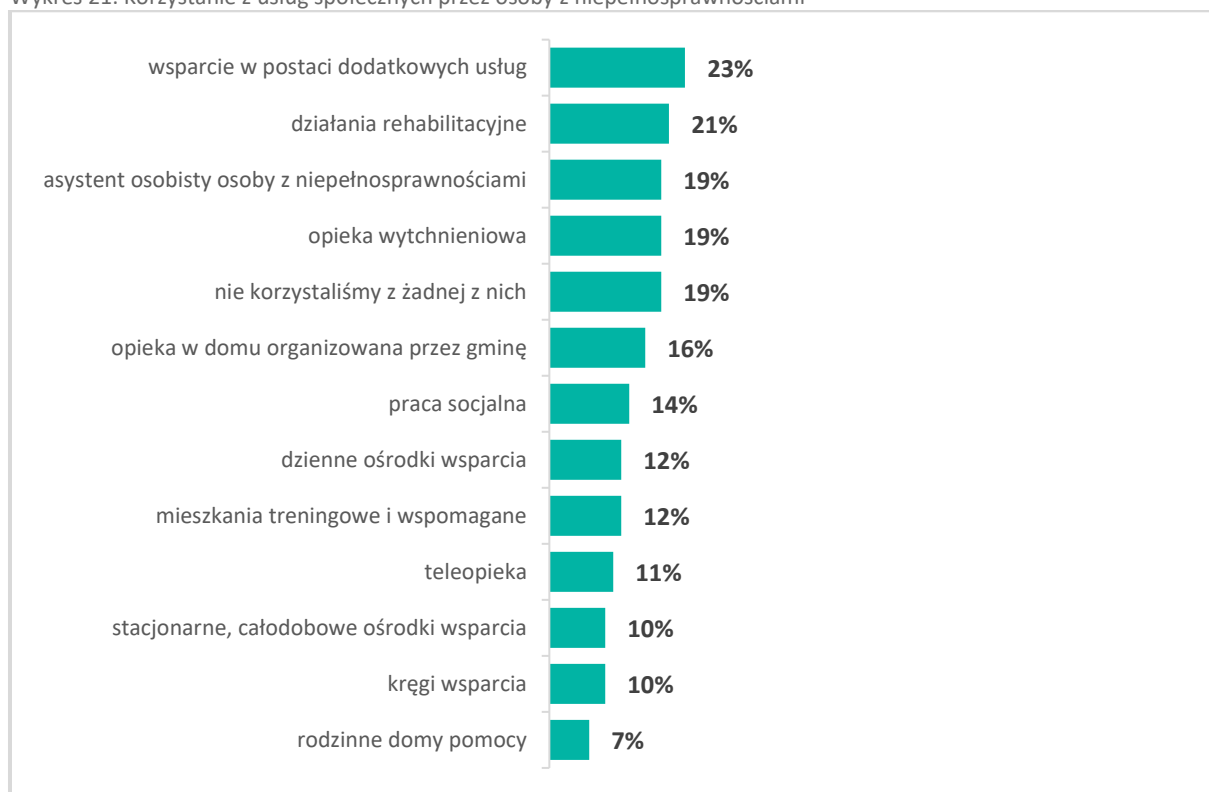
W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- opieka w domu organizowana przez gminę

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

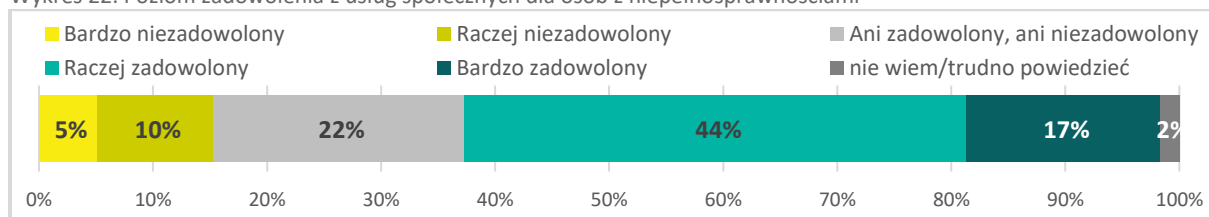

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

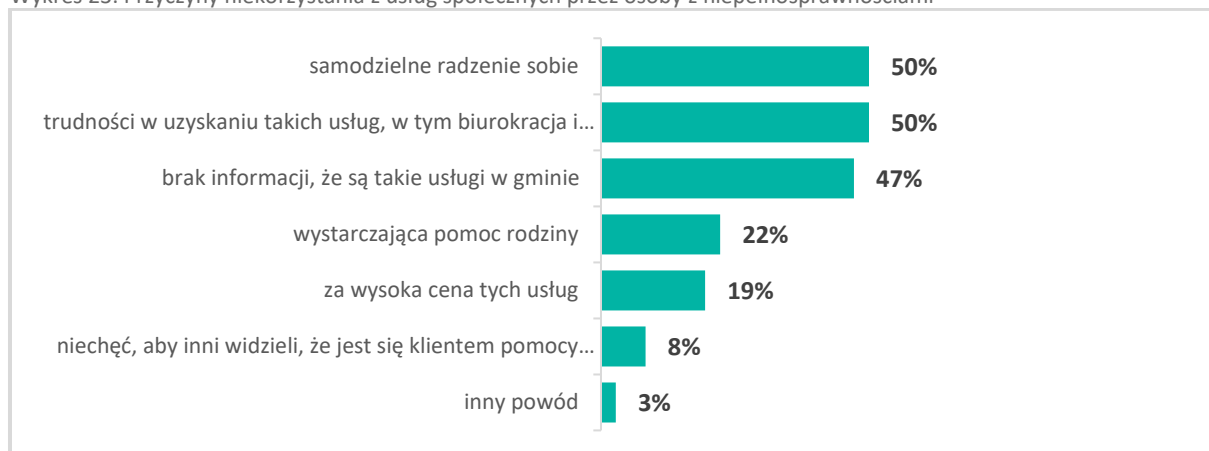
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu nowodworskiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (61% zadowolonych do 15% niezadowolonych).

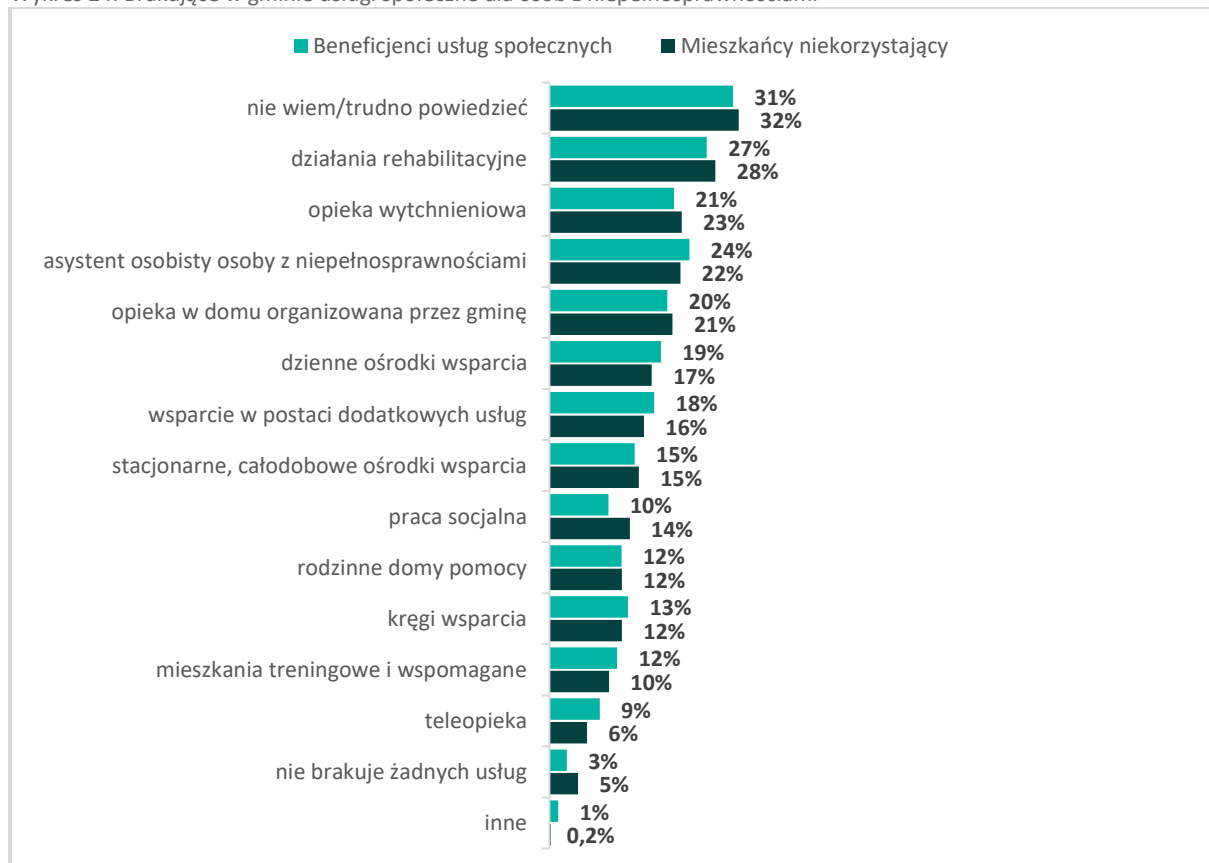
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (50% ankietowanych), trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (50% ankietowanych) oraz brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (47% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

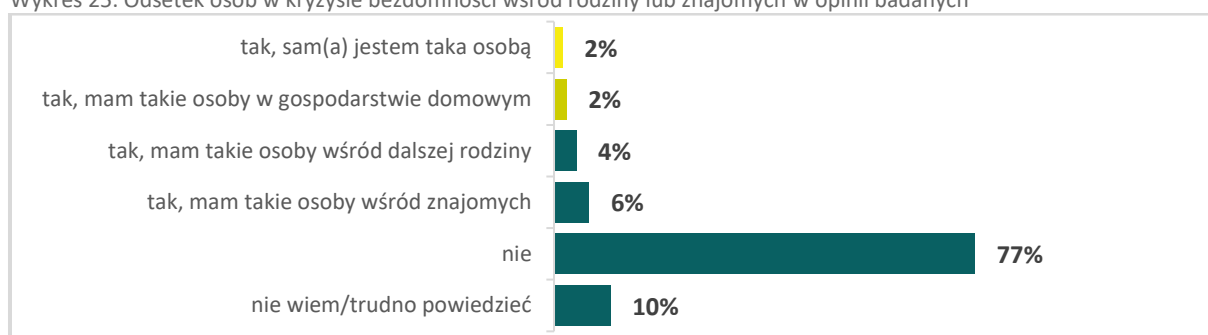
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

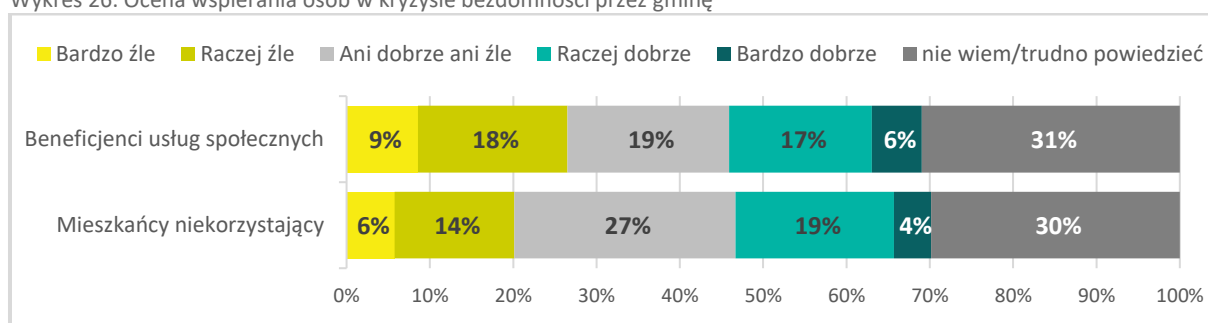
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego niespełna 2% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 4% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 6% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

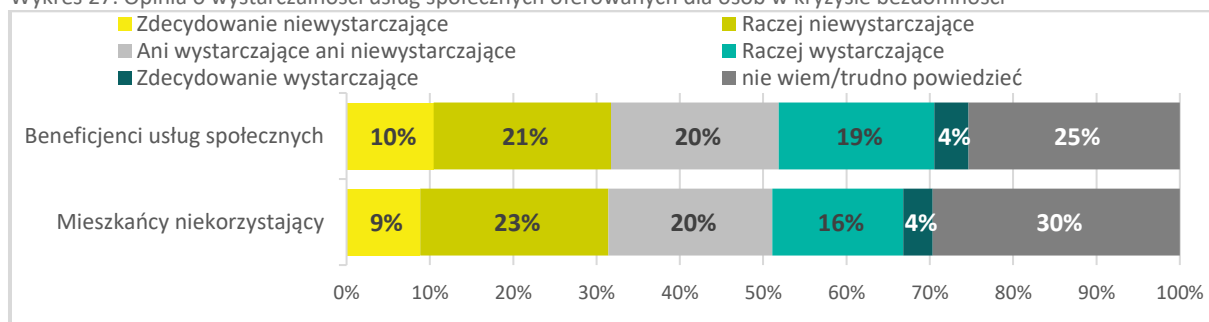
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia na temat wsparcia osób w kryzysie bezdomności w gminach powiatu nowodworskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych, częściej przyznają, że źle wspierają (27% ankietowanych) niż dobrze wspierają (23% ankietowanych) natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania. Częściej przyznają, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają (23% ankietowanych) osoby w kryzysie bezdomności niż źle wspierają (20% ankietowanych)

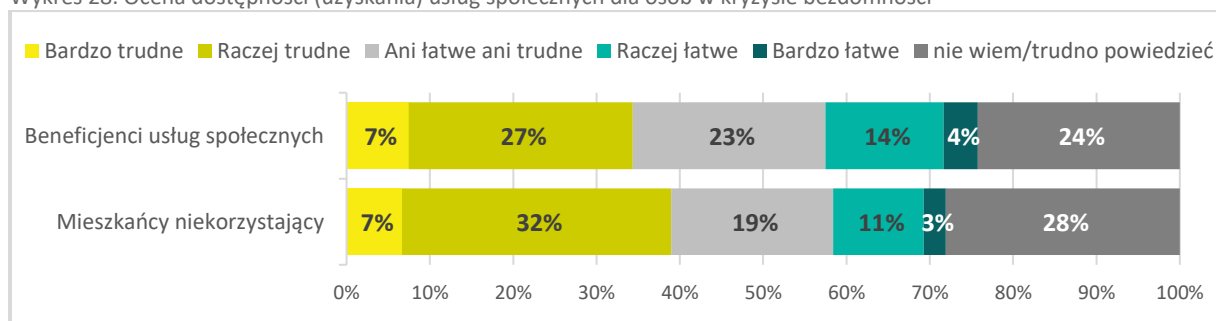
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu nowodworskiego są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

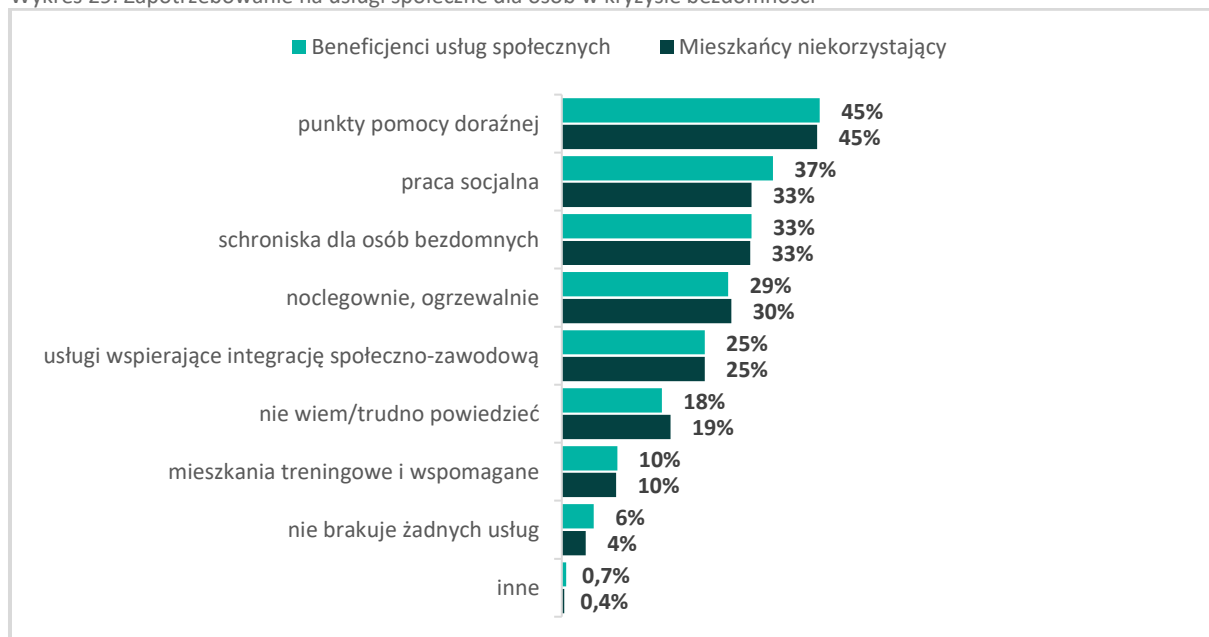
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (34% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

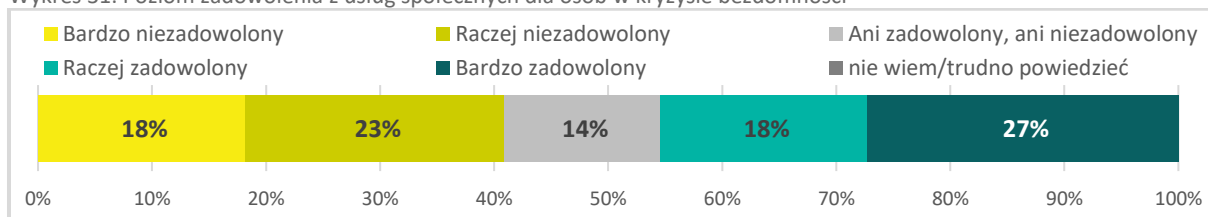

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schroniska dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

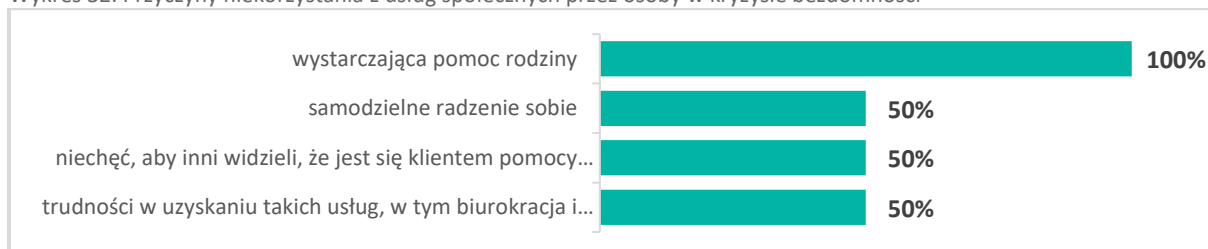
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

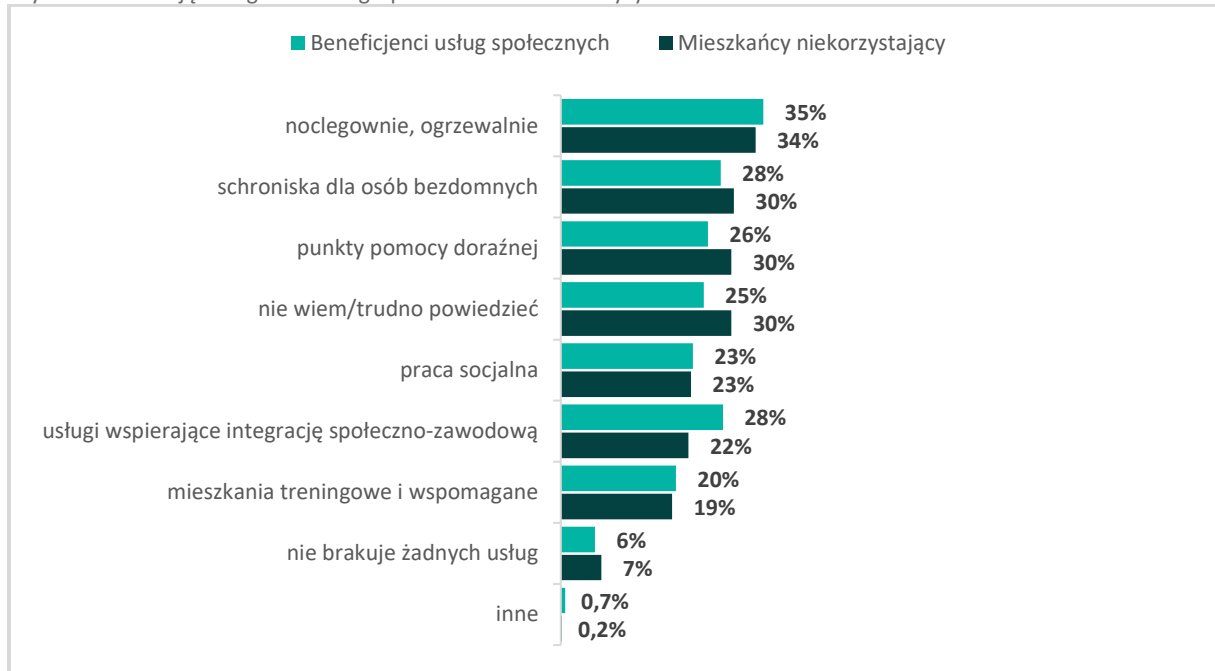
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, że wystarczająca jest pomoc rodziny (100%).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

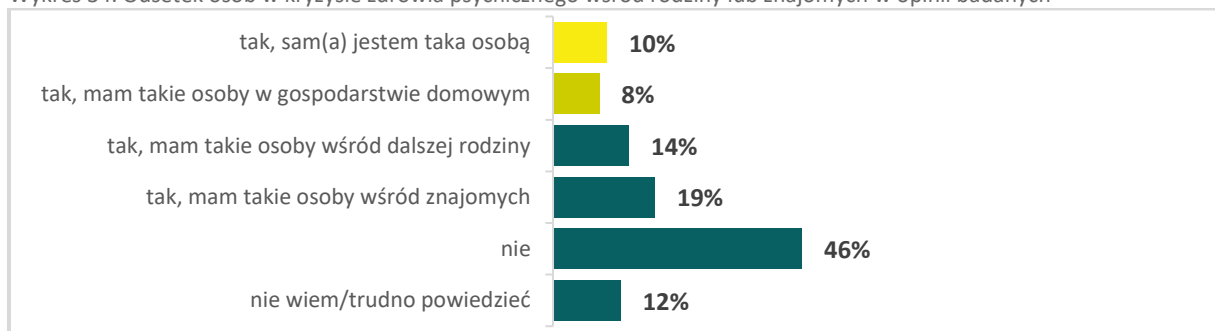
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

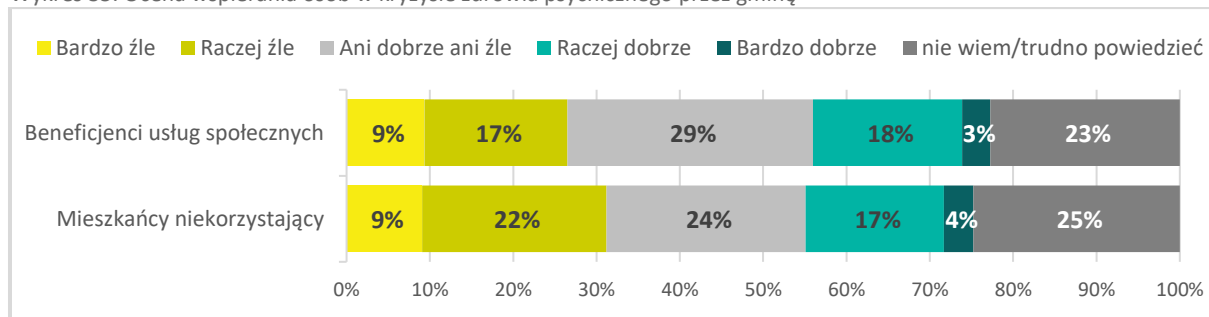
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 10% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 8% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 14% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% wśród znajomych.

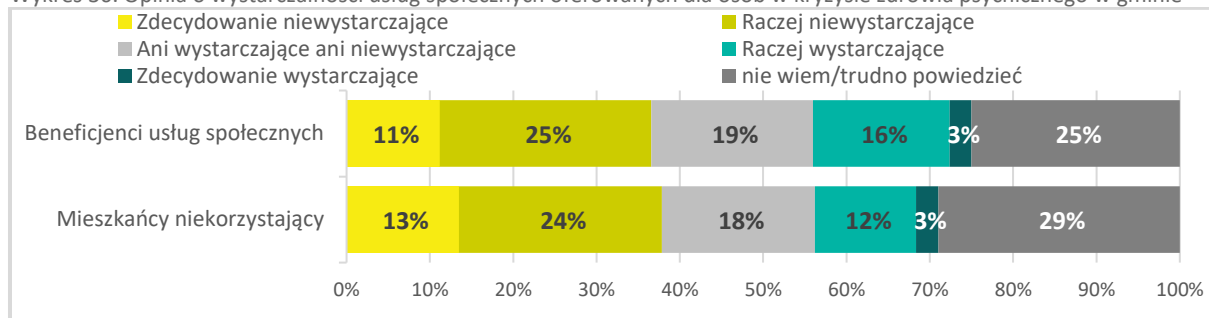
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (26% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

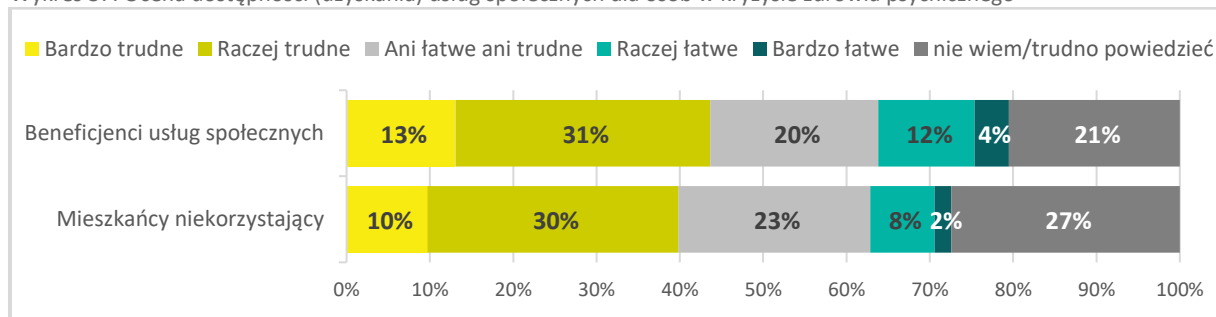
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gmin powiatu nowodworskiego są niewystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

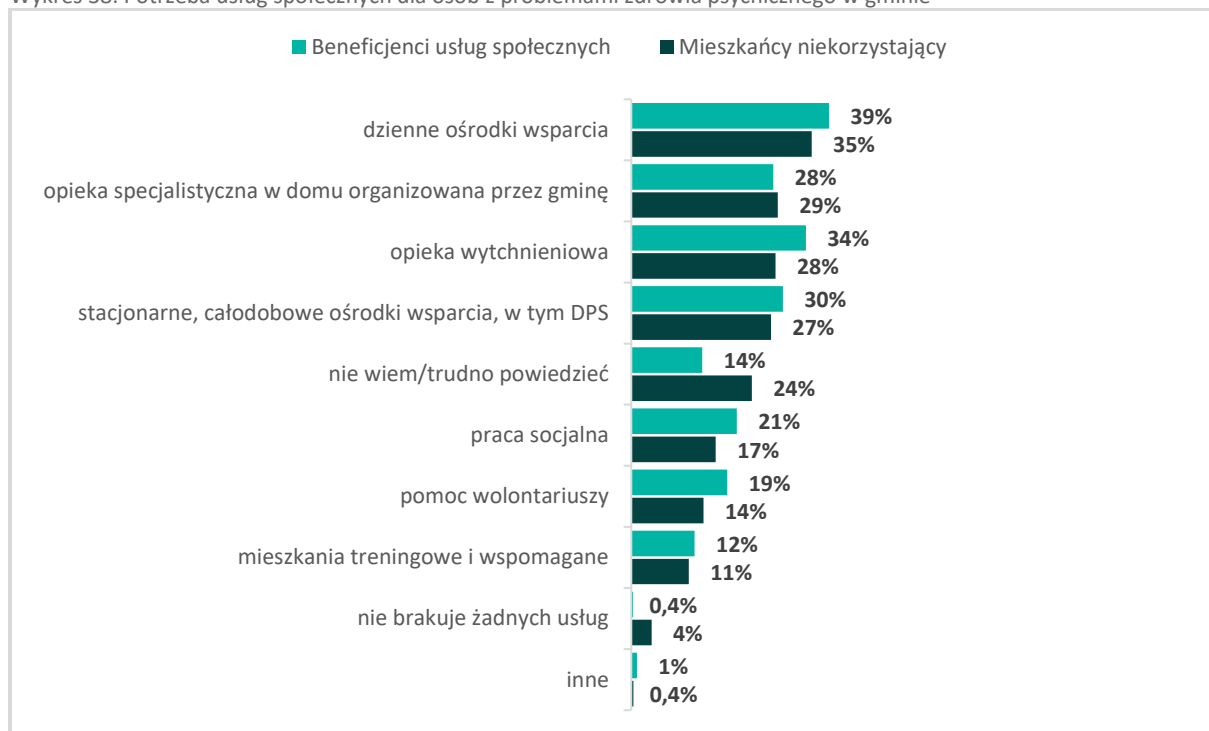
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu nowodworskiego jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

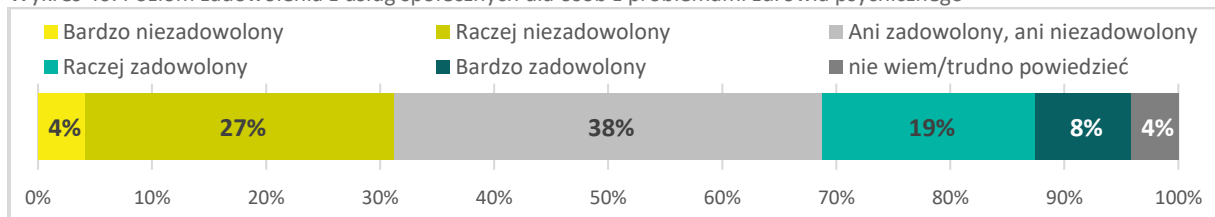

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

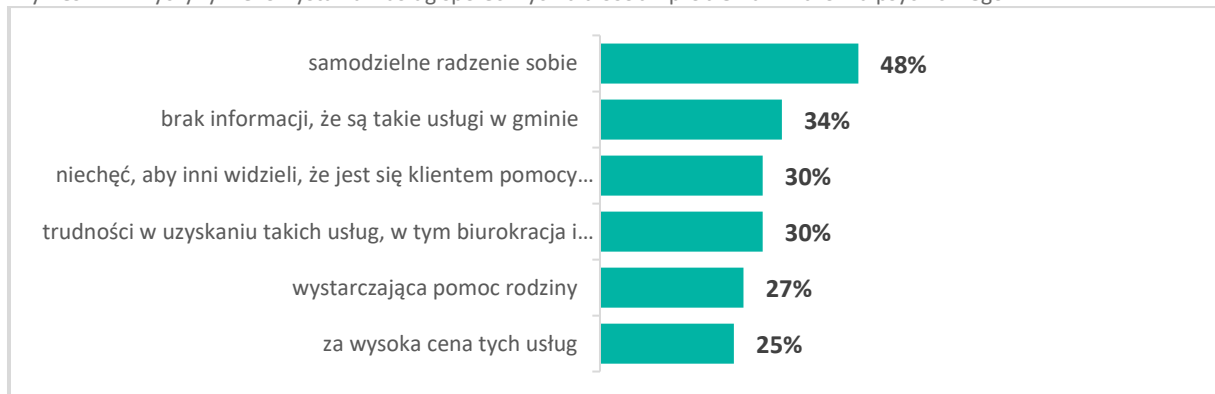
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu nowodworskiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (31% niezadowolonych do 27% zadowolonych).

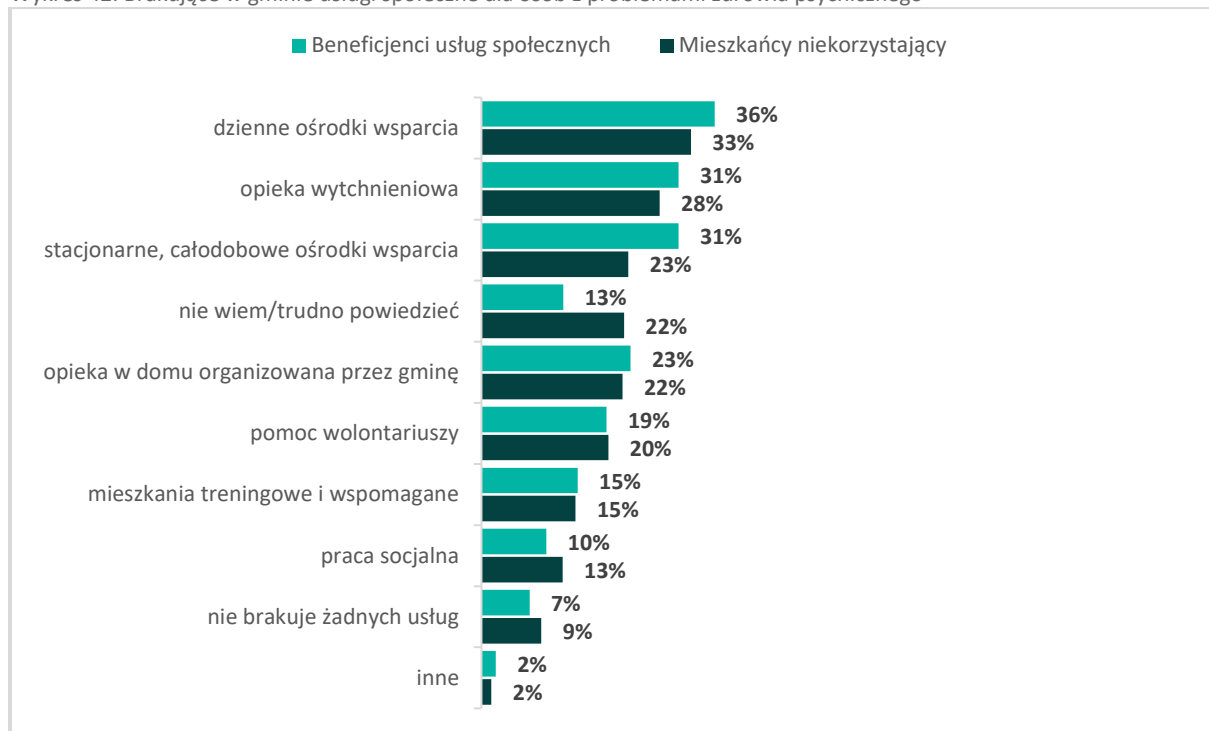
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (48% ankietowanych) oraz brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (34% badanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

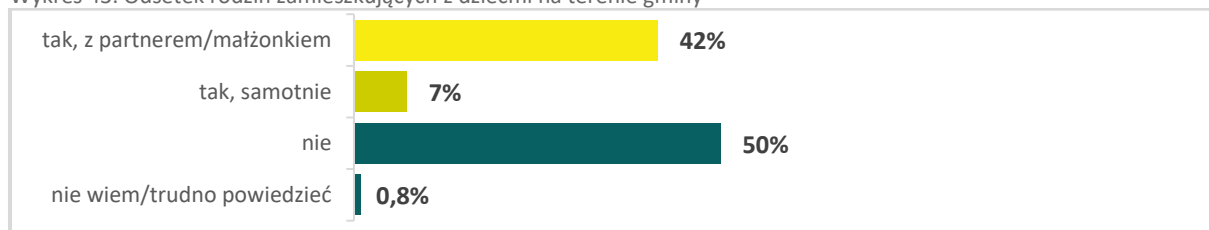
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

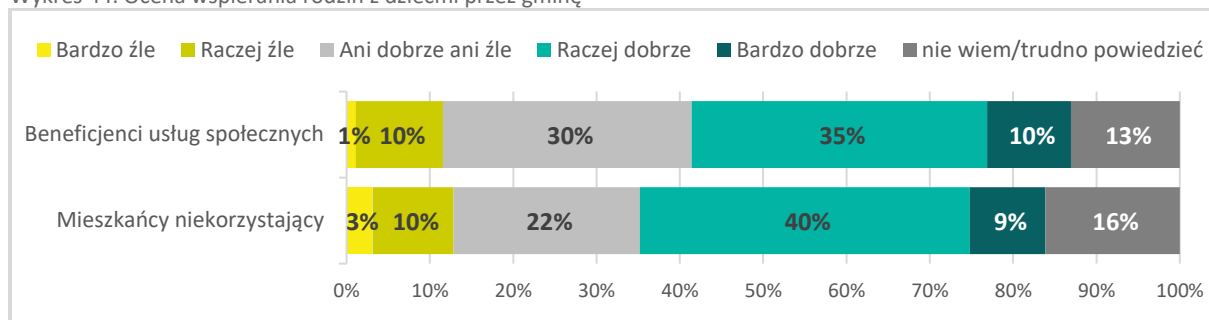
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 42% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 50% nie posiada dzieci.

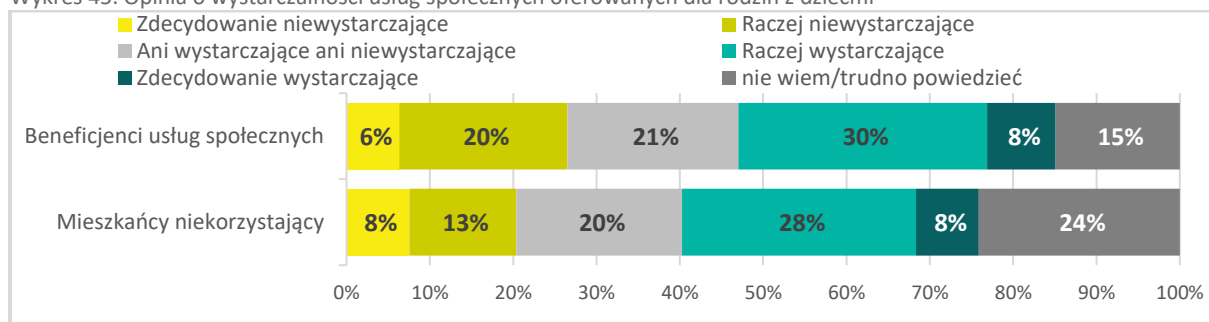
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu nowodworskiego dobrze wspierają rodziny z dziećmi (45% beneficjenci usług społecznych, 49% niekorzystający z nich).

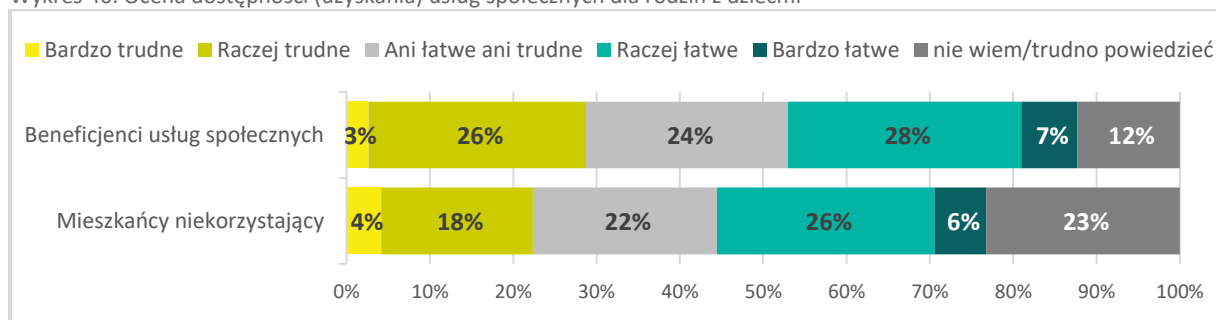
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu nowodworskiego są wystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

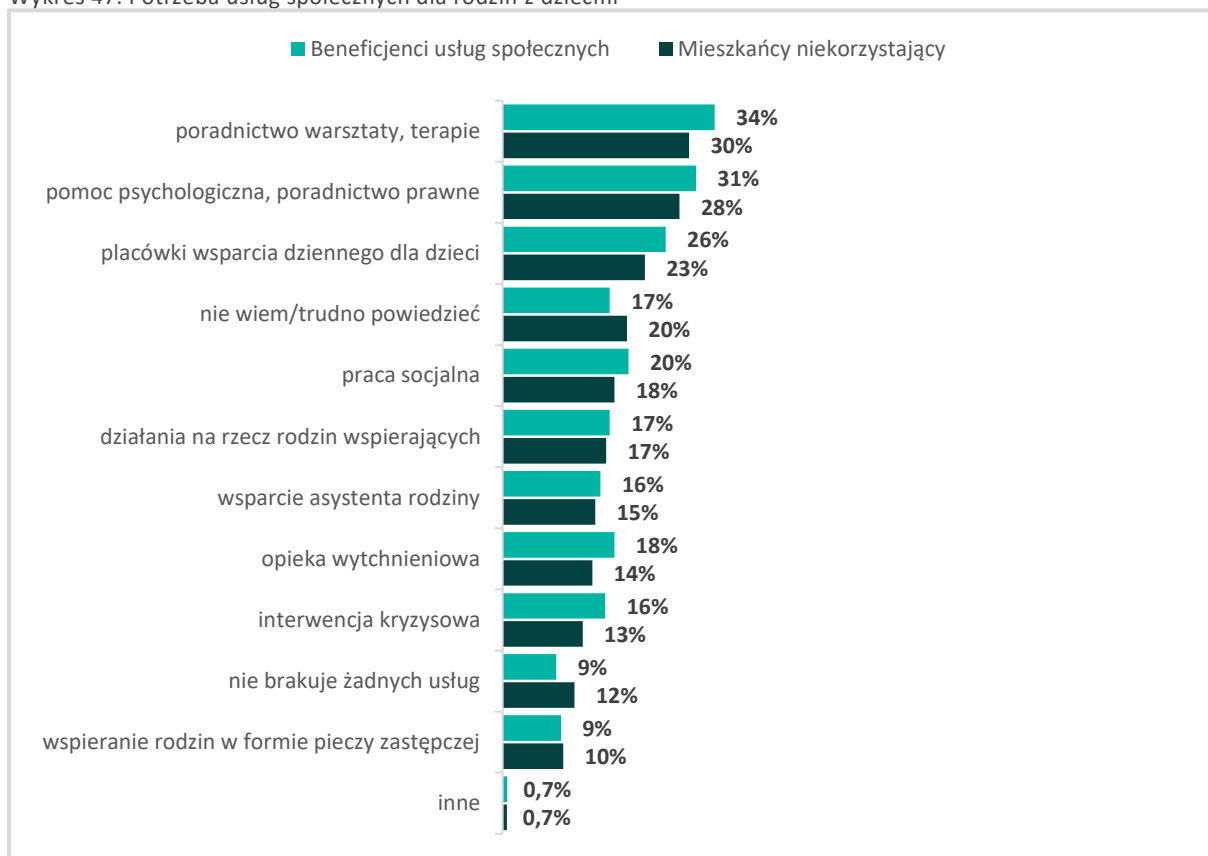
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego przeważa opinia, że usługi społeczne dla rodzin z dziećmi są łatwo dostępne (35% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

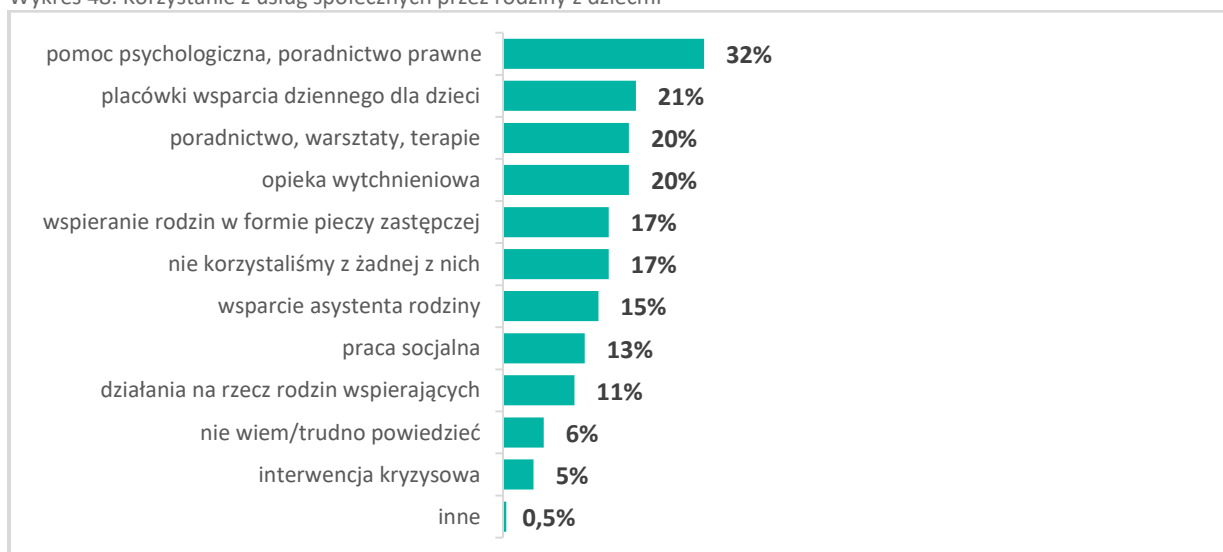

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

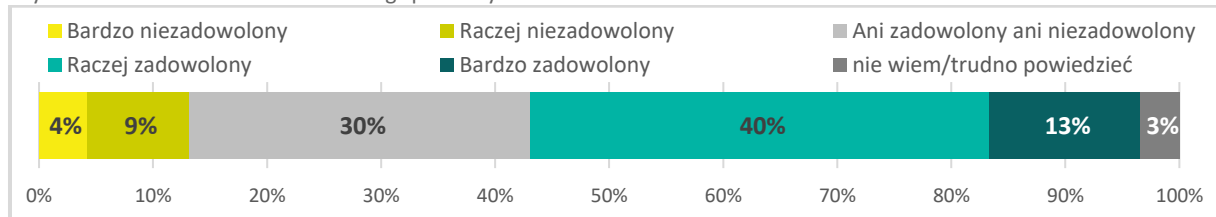

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu nowodworskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

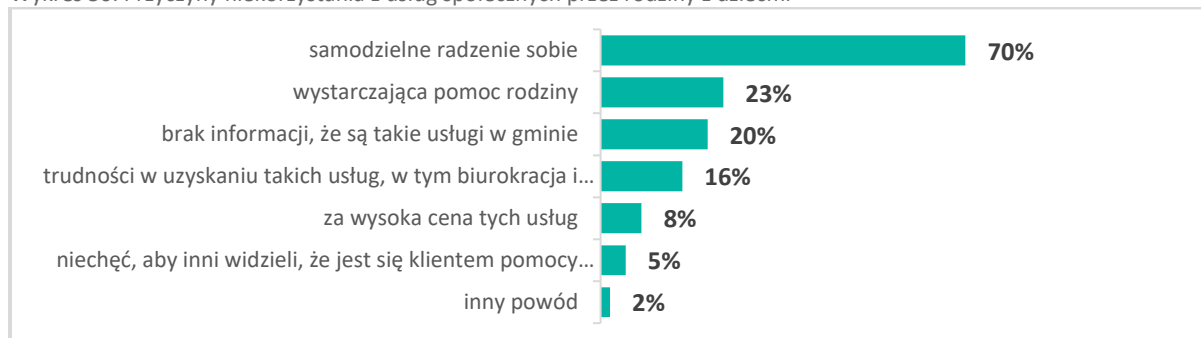
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu nowodworskiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (53% zadowolonych do 13% niezadowolonych).

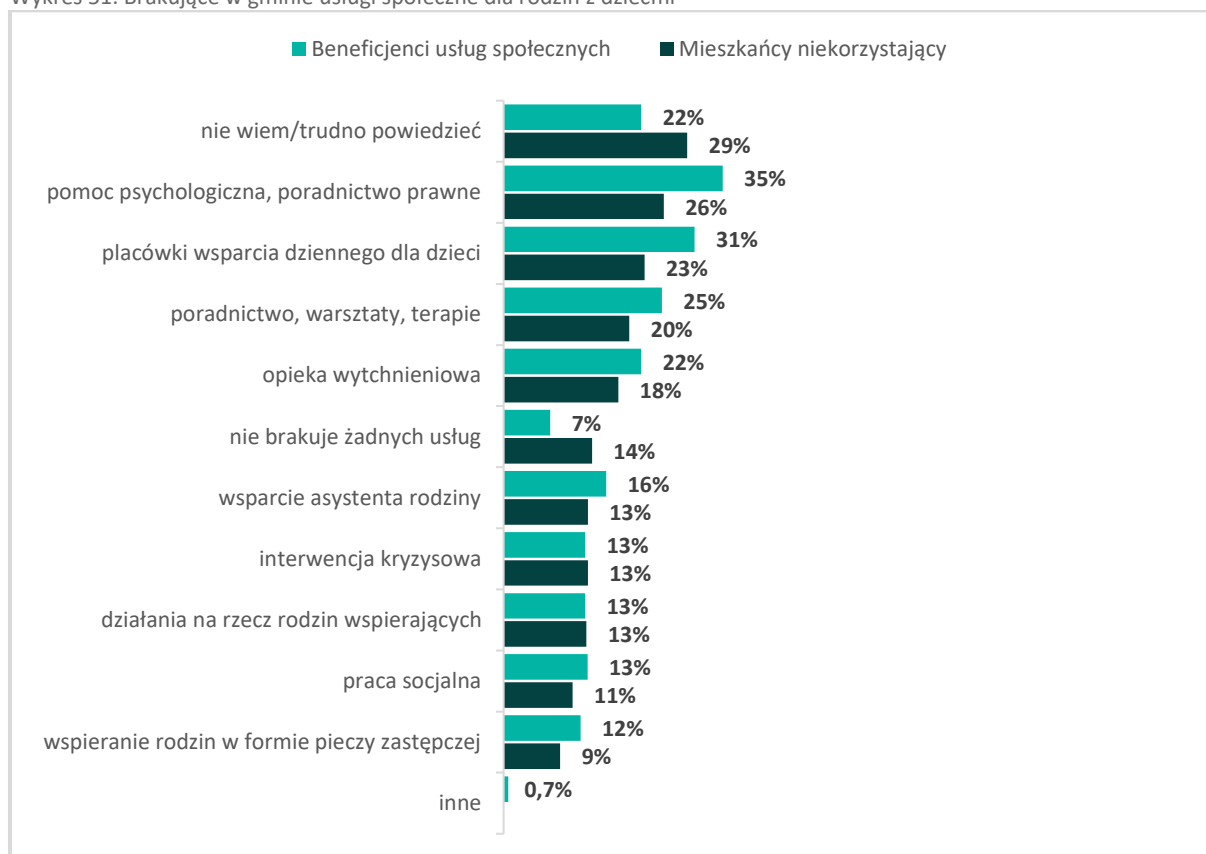
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (70% ankietowanych), wystarczającą pomoc rodziny (23% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (20% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

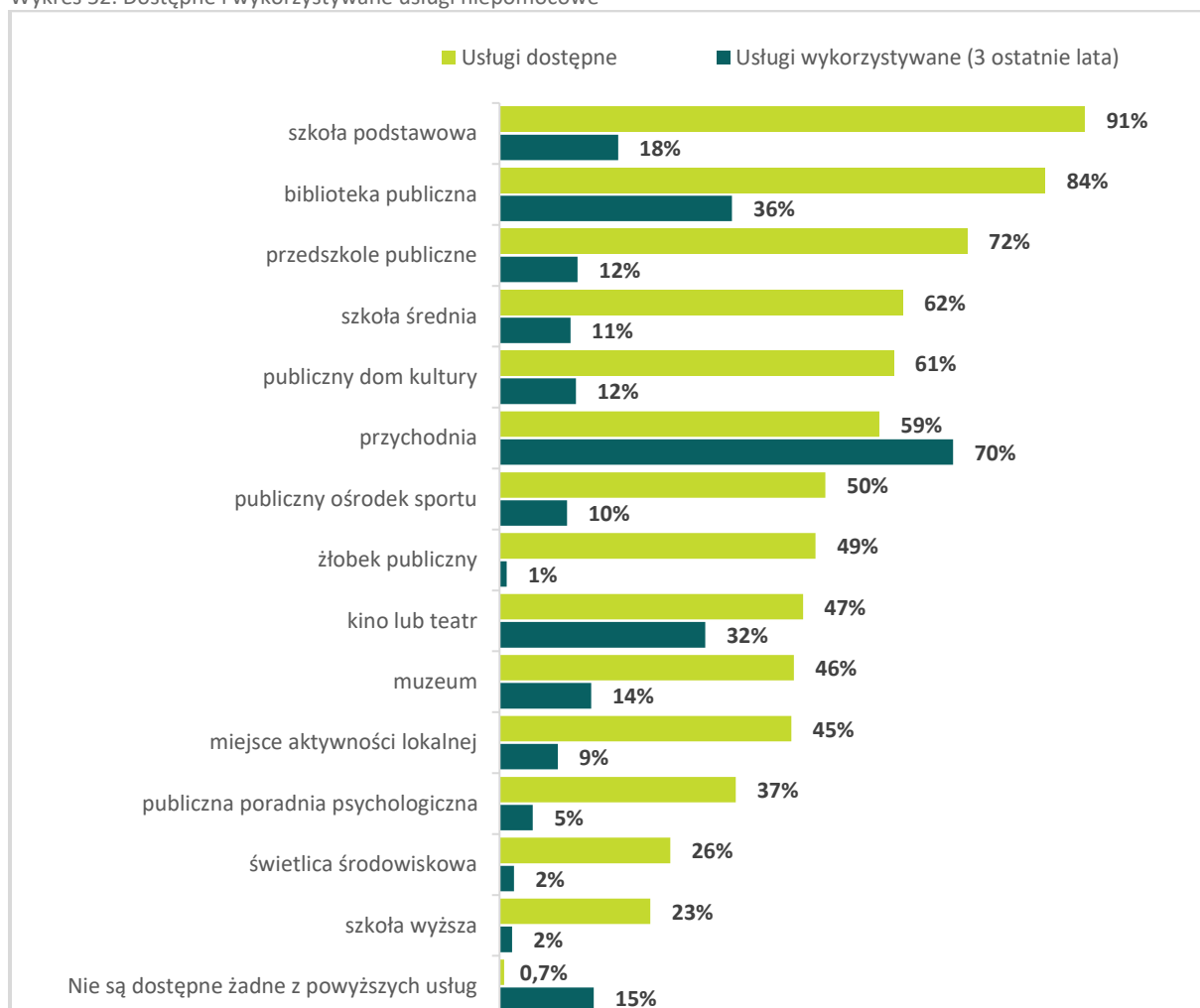
Zdaniem beneficjentów pomocy społecznej i pozostałych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

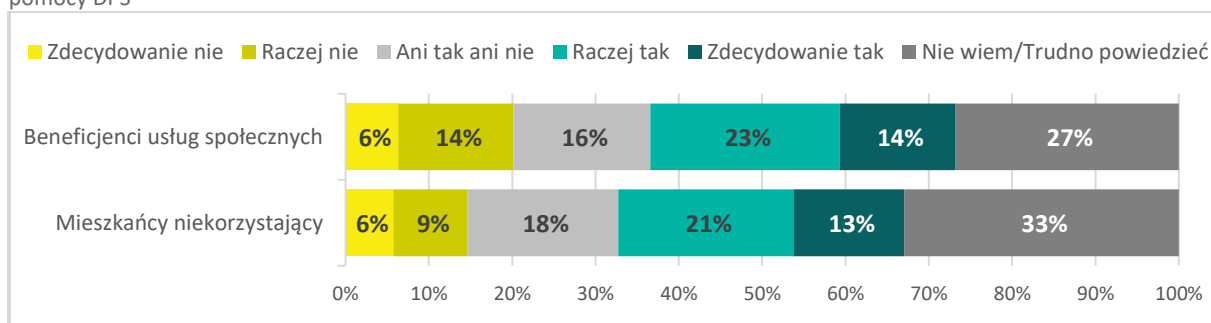
- szkoła podstawowa (91% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (84% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (72% ankietowanych)
- szkoła średnia (62% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (61% ankietowanych)
- przychodnia (59% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (50% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (70% badanych) oraz biblioteka (36% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

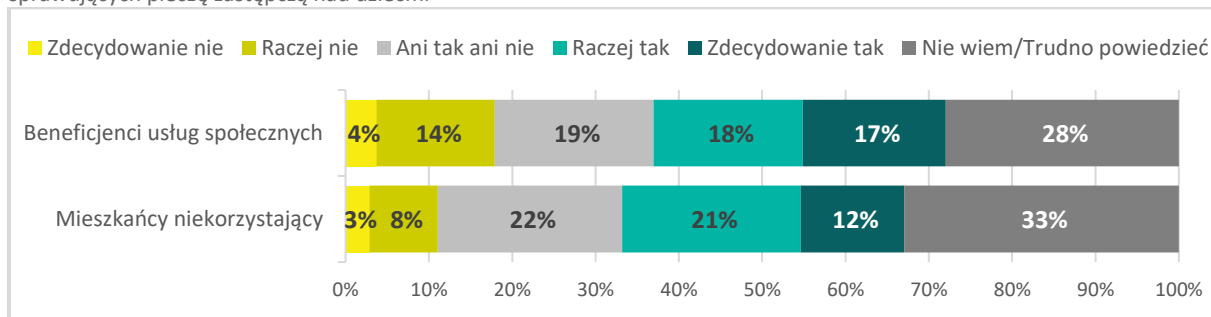
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (37% beneficjenci pomocy społecznej, 34% niekorzystający z nich).

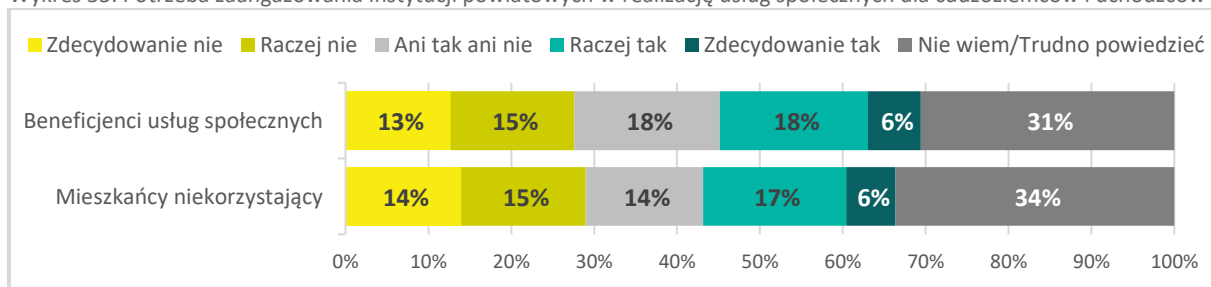
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (35% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego przeważała opinia, że nie ma potrzeby większego zaangażowania się instytucji gmin powiatu nowodworskiego w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców (28% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE NOWODWORSKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

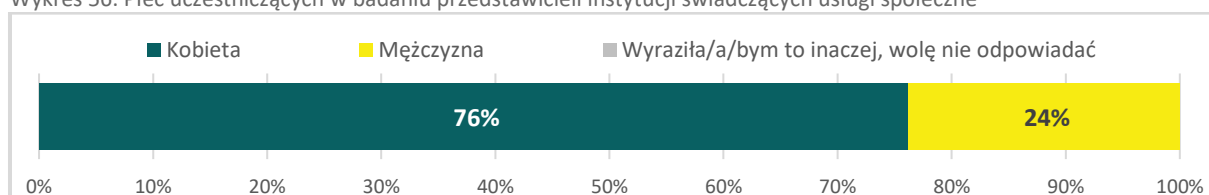
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **powiecie nowodworskiego przeprowadzono 21 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu nowodworskiego.

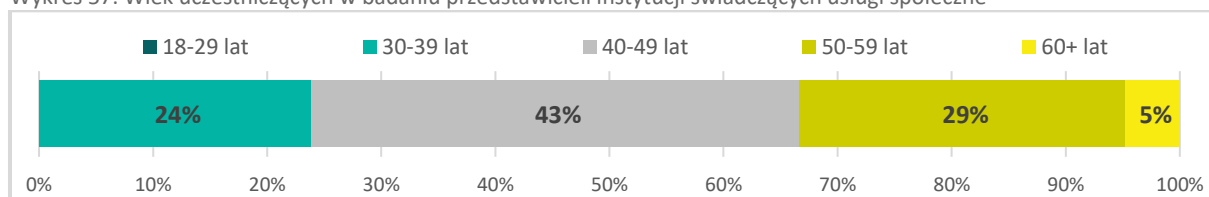
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 76% badanych).

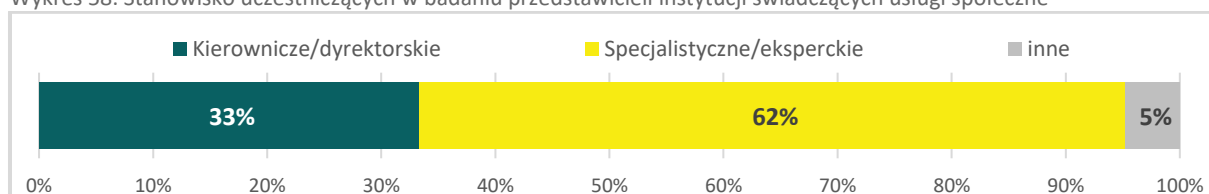
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko trzy grupy wiekowe, wśród których dominującą grupą ankietowanych były osoby w wieku 40-49 lat (43% badanych).

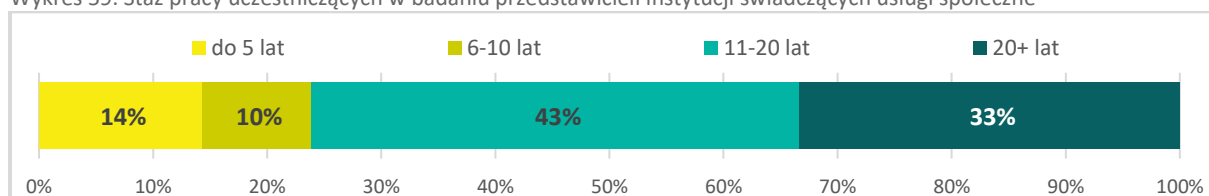
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli specjaliści/eksperti (62% ankietowanych).

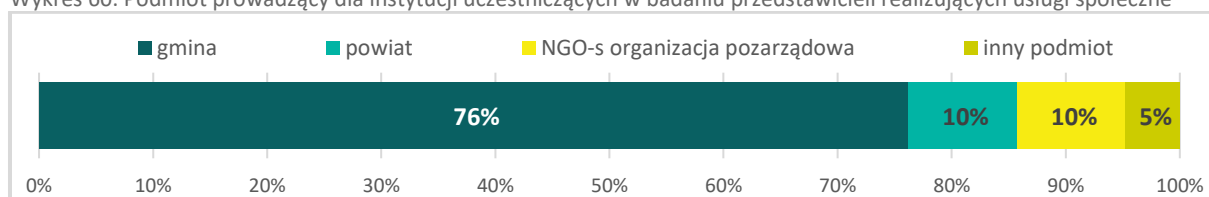
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko trzy grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (43% ankietowanych).

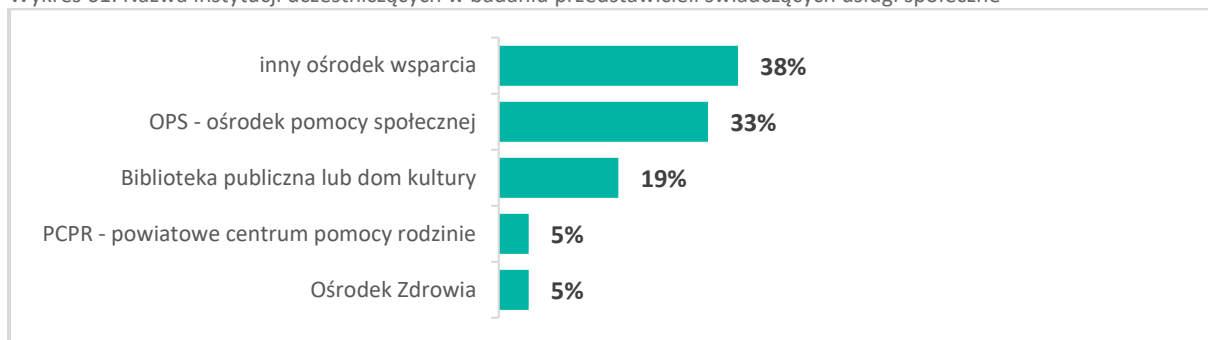
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany cztery podmioty, przy czym dominującą jednostką była gmina (76% ankietowanych).

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

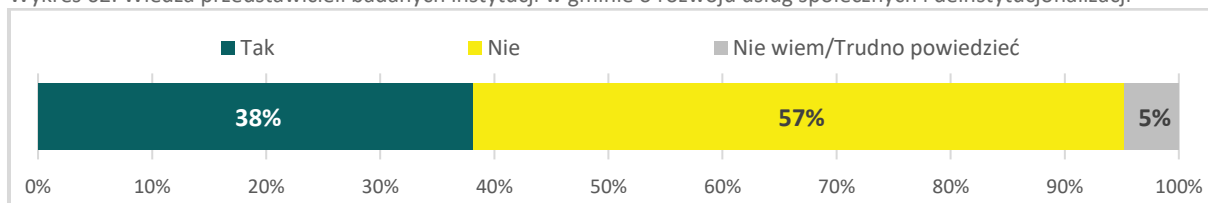
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane pięć podmiotów: ośrodek pomocy społecznej, biblioteka publiczna lub dom kultury, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek zdrowia i inne ośrodki wsparcia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

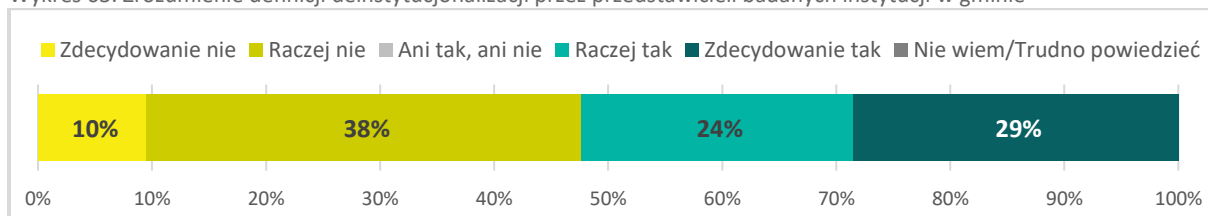
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji posiada 38% przedstawicieli badanych instytucji.

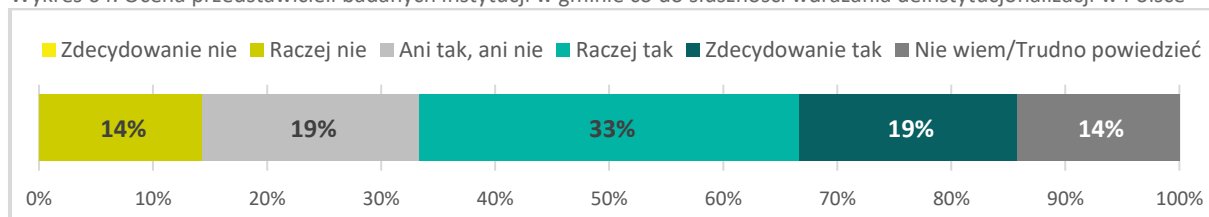
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymsha, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla większości (55%) respondentów.

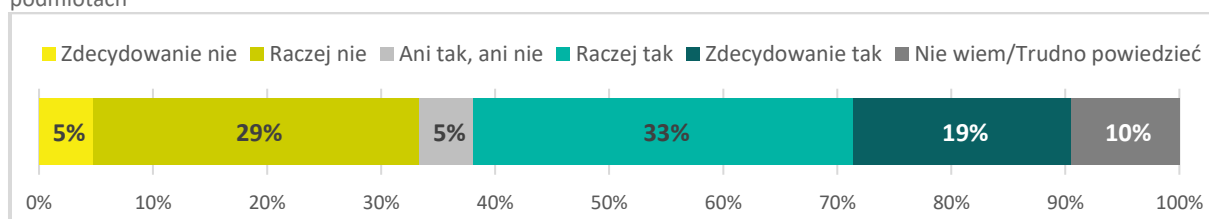
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (52%) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

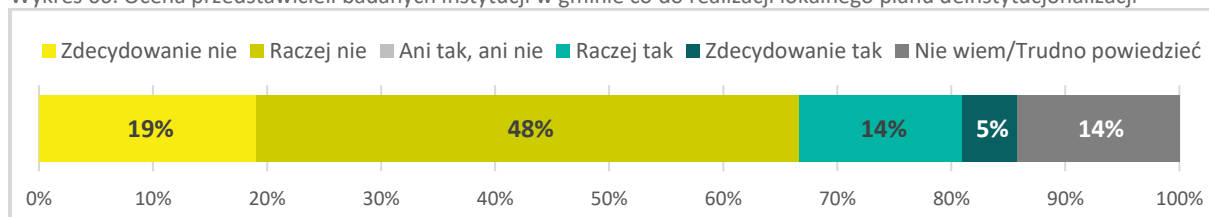
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w większości (52%) przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

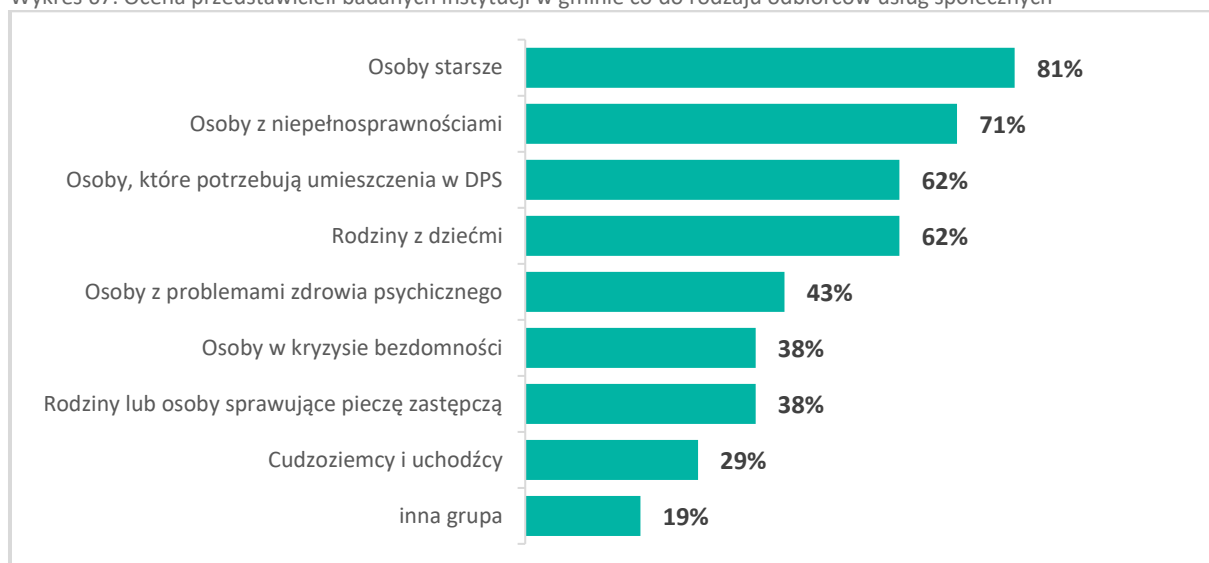
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 19% instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

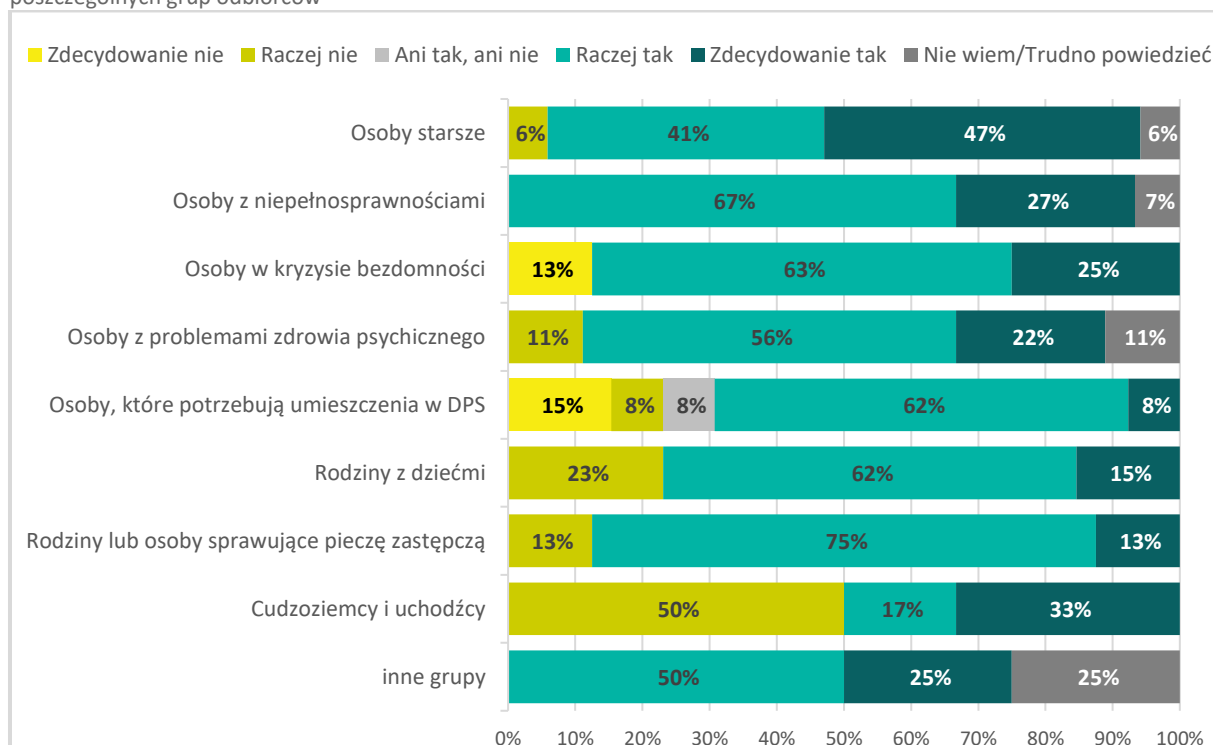
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi.

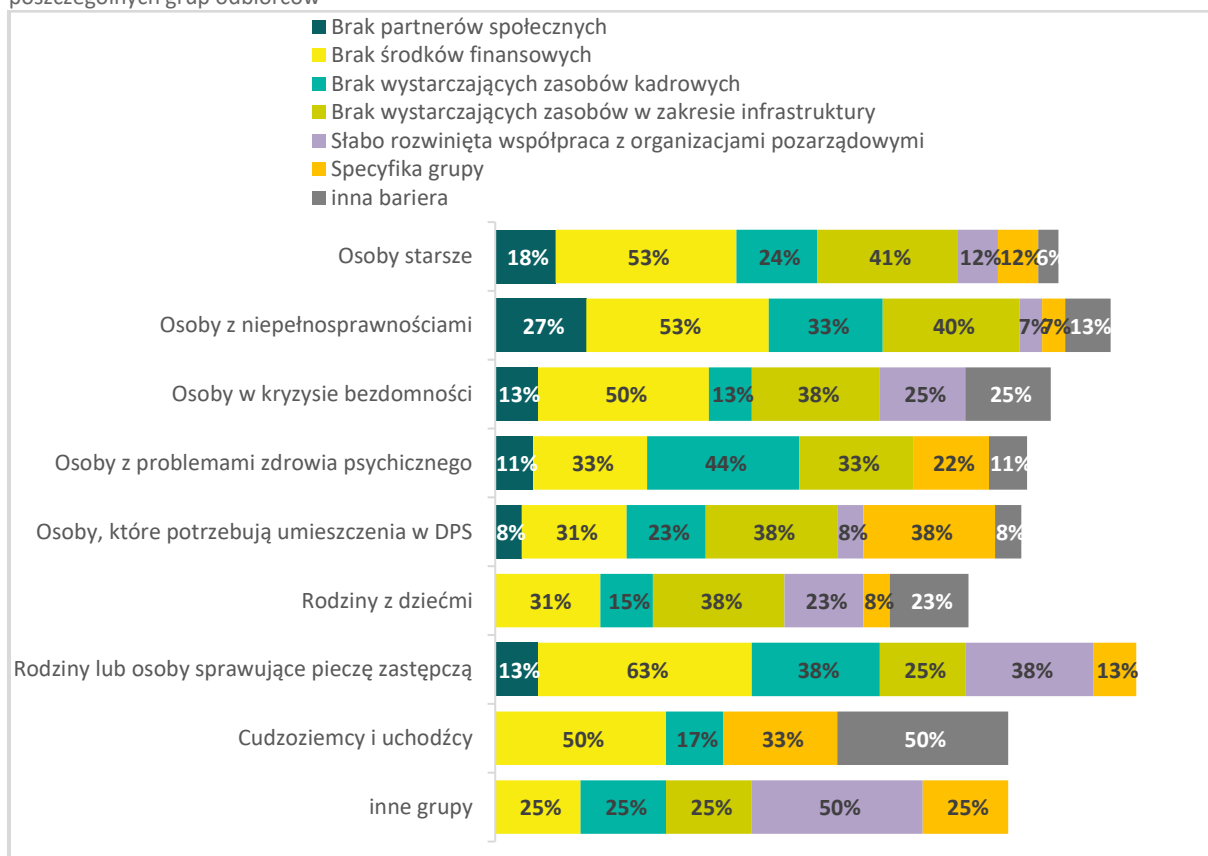
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

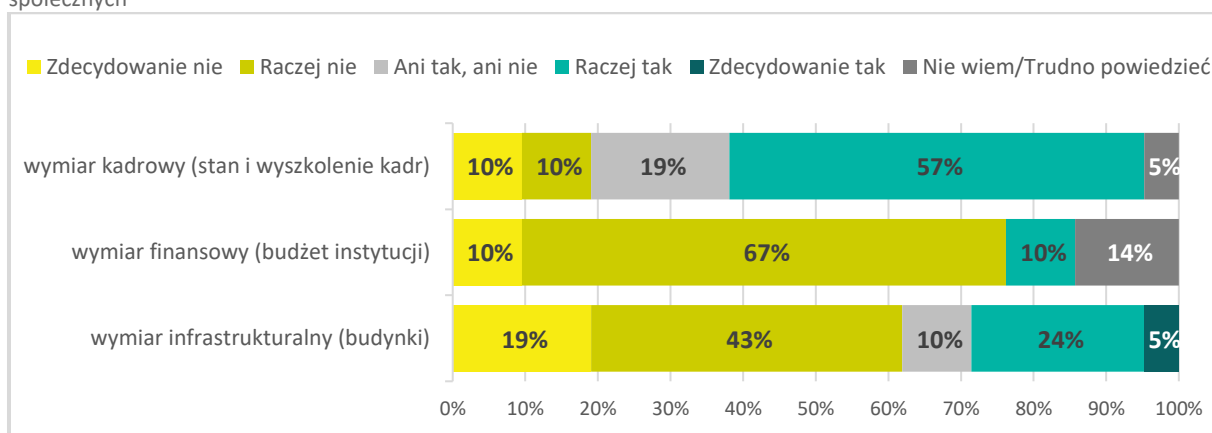
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie nowodworskiego to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

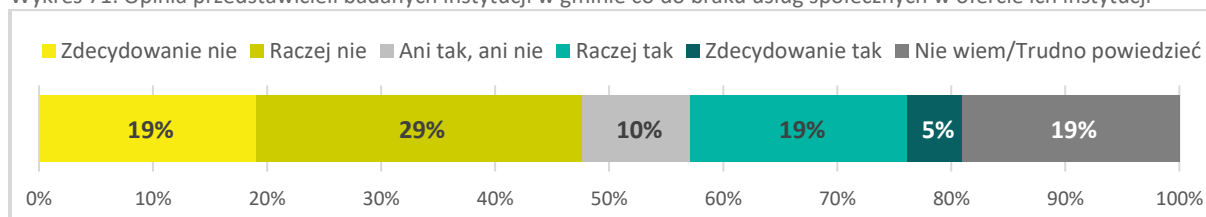
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 57% gotowe do 20% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 10% gotowe do 77% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 29% gotowe do 62% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

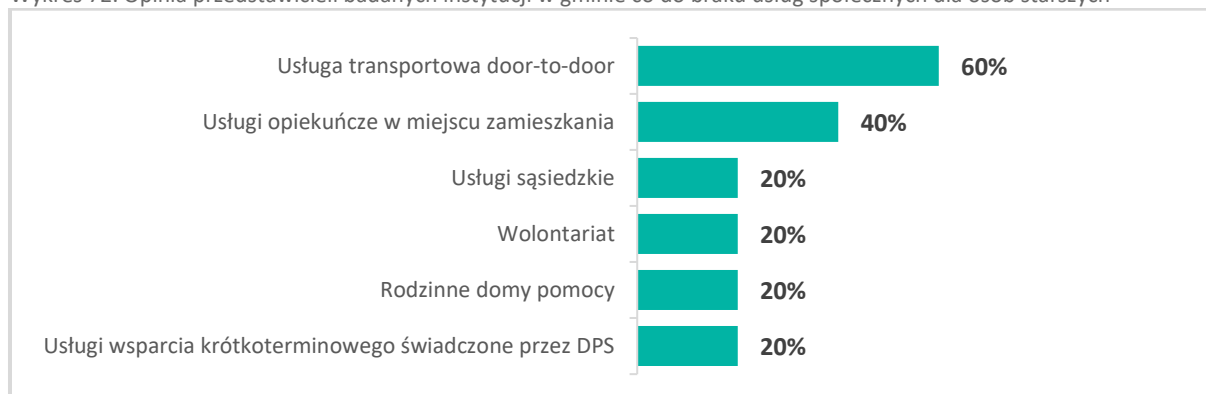
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednej czwartej (24%) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

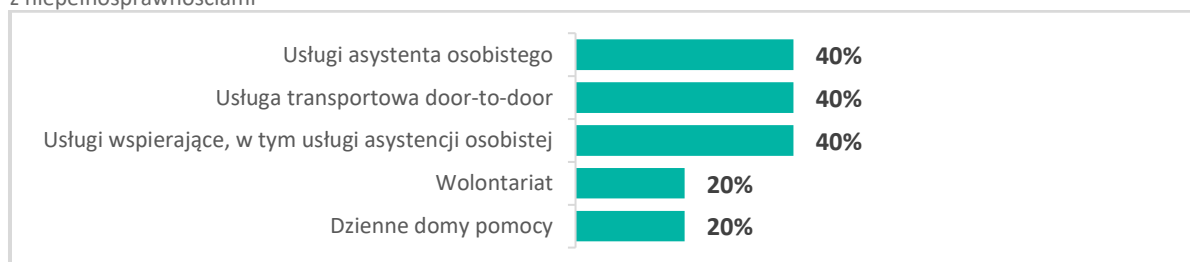
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usługi transportowej door-to-door oraz usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

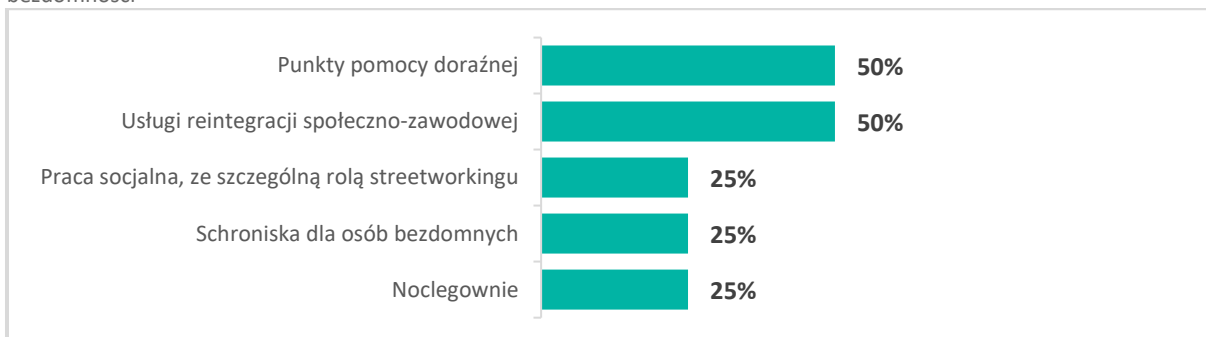

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usługi asystenta osobistego, usługi transportowej door-to-door, usług wspierających, w tym usługi asystencji osobistej.

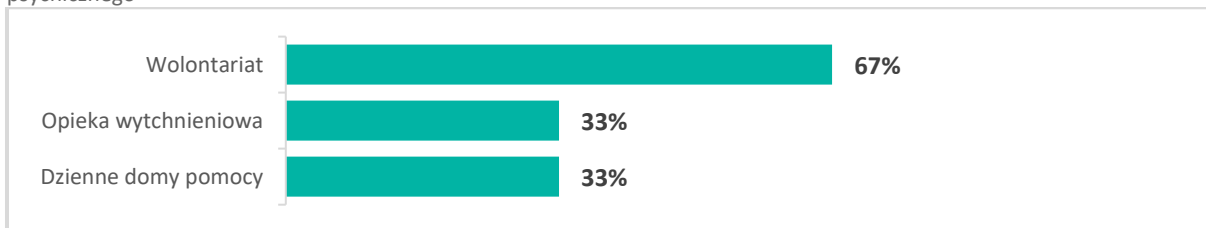
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: punktów pomocy doraźnej oraz usług reintegracji społeczno-zawodowej.

Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: wolontariatu, opieki wytchnieniowej oraz dziennych domów pomocy.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

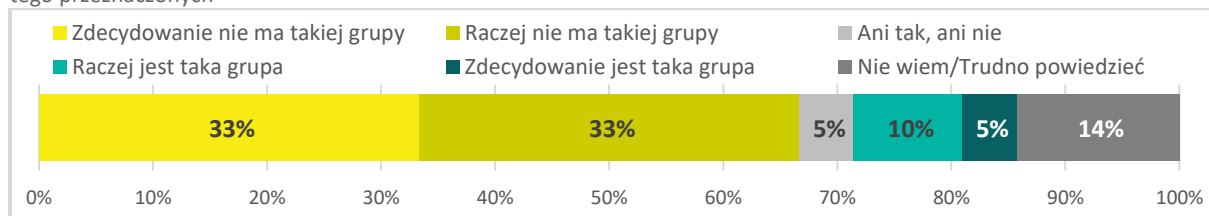

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii

i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie oraz organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających (zawierania umów).

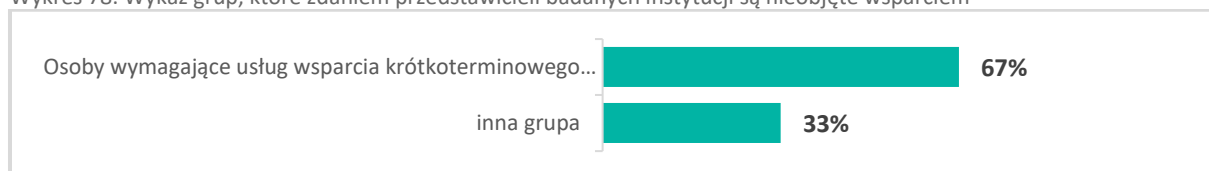
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w większości (66%) nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem

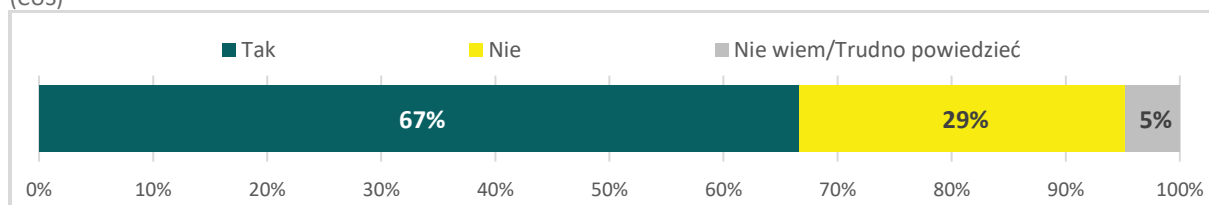
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji gminy to: osoby wymagające zapotrzebowania na usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej w domu pomocy społecznej.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gmin powiatu nowodworskiego.

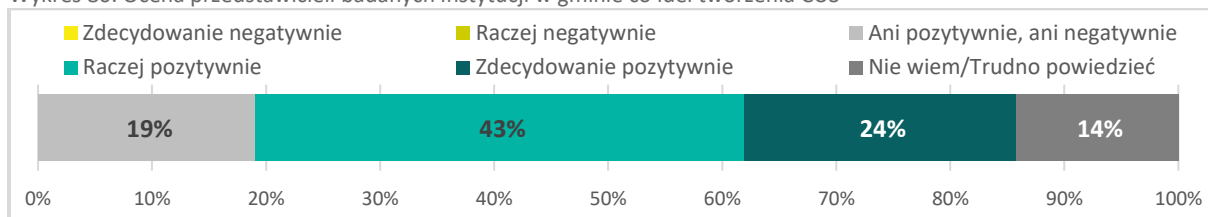
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (67%) badanych instytucji w powiecie nowodworskiego słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

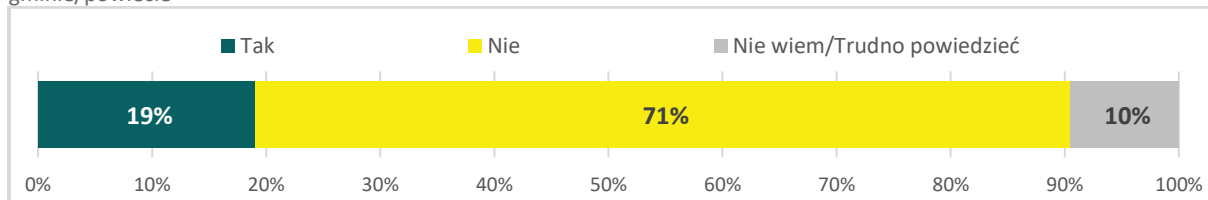
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (67%) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

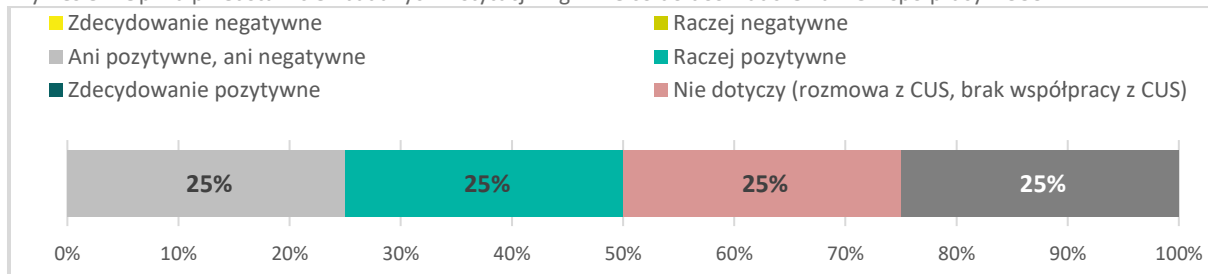
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

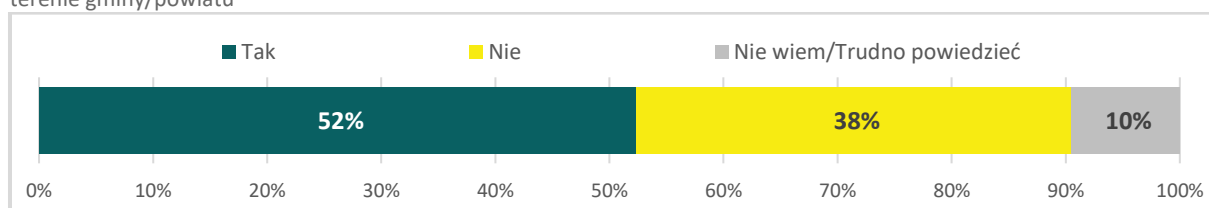
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie w większości nie ocenili doświadczenia we współpracy z CUS ze względu na brak takich kontaktów, natomiast jedna czwarta (25% ankietowanych) uznała doświadczenia za pozytywne.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu nowodworskiego.

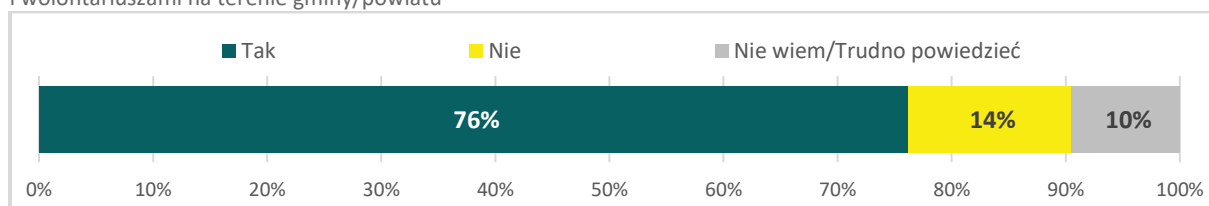
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (52% ankietowanych) przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

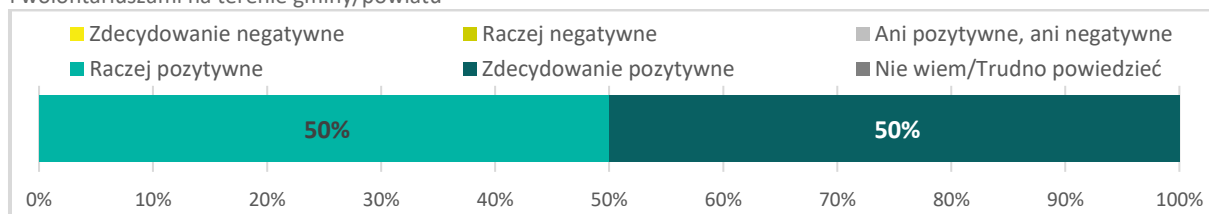
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (76%) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

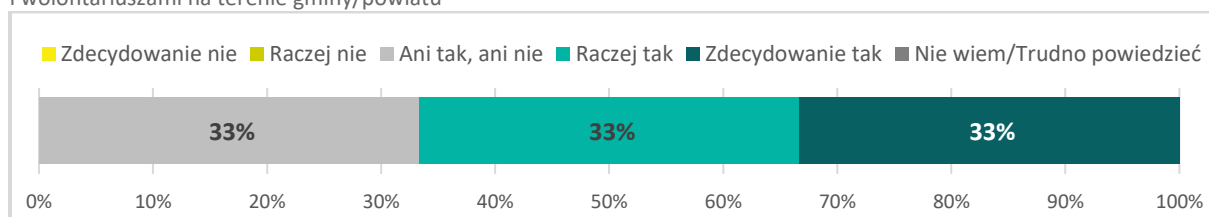
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne (100% ankietowanych).

Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (66% ankietowanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie nowodworskim w 2023 r.....	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie nowodworskim w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie nowodworskim w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu nowodworskiego.....	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu nowodworskiego	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu nowodworskiego według rodzaju prowadzonej działalności	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu nowodworskiego	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku	22
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	22
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie nowodworskim w 2023 roku	22
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie nowodworskim 2023 roku.....	23
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	24
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie nowodworskim w 2023 r.	28

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	31
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	31
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	31
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	31
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	32
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	32
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	32
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	33
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	33
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	33
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	34
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	34
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	35
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	35
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	36
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	37
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	37
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	37
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	38
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	38
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	39
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	39
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	40
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	40
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	41
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	41
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	42
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	42
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	42
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	43
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	43
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	43
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	44
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	44

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	45
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	45
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	45
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	46
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	47
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	47
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	47
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	48
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	48
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	49
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	49
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	49
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	50
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	50
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	51
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	51
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	52
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	53
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	54
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	54
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	54
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	56
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	57
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	57
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	57
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	57
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	58
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	58
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	58
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	59

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	59
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	59
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	60
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	60
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	61
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	61
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	62
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych	62
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	62
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	63
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	63
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	63
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	64
Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem	64
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	64
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	65
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	65
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	65
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	66
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	66
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	66
Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	66